

GŁOS PORANNY

DZIENNIK SPOŁECZNY, POLITYCZNY I LITERACKI

Redakcja: Piotrkowska 101. Telefony: 144-44, 177-77
Redaktor przyjmuje od godz. 5-ej — 7-ej wieczorem.

Cena 20 groszy

Administracja: Piotrkowska 70. Telefon 222-22
Tel. nocny 144-44. Nr. konta P.K.O. 66.155 i 647.30

Brauchitsch

Zofja Batycka

Jedzie do Hollywood

W dniu 22 sierpnia gwiazda ekranu polskiego Miss Polonia Zofja Batycka podpisała kontrakt z wytwórnią „International Artists” w Hollywood.

Kontrakt podpisano na rok. P. Batycka grać będzie w filmach mówionych, ponieważ włada językiem angielskim.

Wyjazd artystki polskiej nastąpi w październiku lub w pierwszych dniach listopada 1931 r.

Unja celna

GENEWA, 28. 8. (Tel. wł. „Głosu Porannego”) Dzisiaj zakończyły się obrady międzynarodowego komitetu rzeczoznawców gospodarczych. W rezolucji końcowej przyjęto tezę, że kryzys światowy można zwalczyć jedynie przez paneuropejską unję celną.

Podatki w naturze

były już ściągane w roku 1926 z nienadzwyczajnym sukcesem

Podwyżka podatku dochodowego dotyczyć będzie wszystkich płatników

Warsz. kores. „Głosu Porannego” (B-k) telefonuje:

Jak się dowiadujemy opracowywany obecnie projekt ściągania zaległości podatkowych w naturaljach opierać się będzie na

USTAWIE Z DNIA 25 MARCA 1926 ROKU,

która upoważniała ministra skarbu do ściągania zaległości podatkowych bezpośrednich oraz niektórych opłat stempowych w zbożu, względnie w węglu.

Rozporządzenie wspomniane zostało wydane za czasów gabinetu koalicyjnego p. Aleksandra Skrzyńskiego, a ministrem skarbu był naówczas p. Jerzy Zdziechowski.

Akcja ściągania zaległości podatkowych w zbożu i węglu została wtedy uwięziona średnim

sukcesem. Węgla nawet zamagazynowano stosunkowo znaczne ilości, natomiast

AKCJA ŚCIĄGANIA ZBOŻA NIE UDAŁA SIĘ,

ponieważ urzędy skarbowe nie mogły poddać obowiązkowi, które nie wchodziły w zakres ich normalnej pracy.

Należy się liczyć z tem, że obecnie zostanie utworzony odnośny aparat po za ministerstwem skarbu, który będzie prowadził akcję odbiorową i handlową oraz zajmie się magazynowaniem ściąganych artykułów pierwszej potrzeby.

Byłoby wskazane, aby ministerstwo skarbu

UPOWAŻNIŁO ODNOŚNE INSTYTUCJE SPOŁECZNE

do przyjmowania zaległych podatków w naturaljach i rozdzielania ich następnie bezpośrednio

między bezrobotnych i potrzebujących.

Warto jeszcze zaznaczyć, że w ustawie z 1926 roku na płatniku spoczywał obowiązek dostarczania produktów

DO NAJBLIŻSZEJ STACJI KOLEJOWEJ.

Jeśli chodzi o sprawę podwyższenia podatku dochodowego, która to nadwyżka ma przejść na cele akcji na rzecz bezrobotnych, — niewiadomo, czy podwyższenie stawek dochodowych będzie dotyczyło płatników wszystkich kategorii, czy też jedynie płatników, zarabiających przeszło 1500 zł. miesięcznie.

Według krążących pogłosek, wydaje się najprawdopodobniej szem, że ministerstwo skarbu pracuje nad projektem PODWYŻSZENIA WSZYSTKICH STAWEK PODATKU DO

CHODOWEGO.

Te dwa projekty ustaw, jak również projekt podwyższenia niektórych opłat, pobieranych przez komorników i rejentów, wymagają zatwierdzenia przez ciała ustawodawcze. W związku z tem liczą się powszechnie, jak już kilkakrotnie donosiliśmy z możliwością zwołania nadzwyczajnej sesji sejmowej w drugiej połowie września.

Powrót marsz. Piłsudskiego

Warsz. koresp. „Głosu Porannego” (B-k) telefonuje:

Wezorem w godzinach przedwieczornych powrócił nagle marsz. Piłsudski z Wilna do Warszawy. Powrót marszałka Piłsudskiego łączony jest w sferach politycznych z inicjatywą wielkiej akcji społecznej, podjętej przez rząd dla ulżenia ciężkiej doli bezrobotnych w nadchodzącym okresie trudnej zimy.

Deficyt budżetowy

Warsz. koresp. „Głosu Porannego” (B-k) telefonuje:

Wpływy budżetowe w lipcu wyniosły 192792 tys. zł., co w porównaniu z czerwcem oznacza wzrost, bowiem czerwiec wykazał po stronie wpływów 175827 tys. zł. Tem niemniej deficyt budżetowy za lipiec wyniósł 25399 tys. zł., bowiem po stronie wydatków budżetowych figuruje w lipcu suma 218191 tys. zł.

Ogółem deficyt budżetowy za 4 miesiące obecnego budżetu (kwiecień, maj, czerwiec i lipiec) wynosi 102226 tys. zł.

Poseł T. Morawski zrezygnował z mandatu

Z Warszawy donoszą: Członek klubu BBWR, poseł Tadeusz Morawski przesłał na ręce prezesa Ślawka deklarację, w której rzekł się mandatu poselskiego. Motywy zrzeczenia się przesłał poseł Morawski w liście prywatnym do prezesa Ślawka, który przyjął do wiadomości zrzeczenie się mandatu poselskiego przez p. Morawskiego i deklarację przesłał na ręce marszałka sejmowej.

Pos. Tadeusz Morawski wszedł do sejmowej z listy państwowej Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem. Na jego miejsce wejdzie do sejmowej z tejże listy p. Gustaw Chmielewski, inż.-miernik ze Lwowa.

400 milionów dolarów

pożyczyły Ameryka i Francja Anglii na stabilizację waluty

Nowy rząd już rozpoczął wielką akcję oszczędnościową

LONDYN, 28-go sierpnia. — (Tel. wł. „Głosu Porannego”) — Dziś wieczorem sfinalizowane zostaną pertraktacje między Anglią a bankami amerykańskimi i francuskimi w sprawie pożyczki 400 milionów dolarów.

Na czele koncernu banków francuskich, subskrybujących pożyczkę, staje francuski Bank Państwa. Oprocentowanie wyniesie 4 i pół proc., przy czym pożyczka przewidywana jest, jako długoterminowa, drogą rozpisaną publicznej pożyczki na 20 lat.

Na przeszkodzie stały dotychczas względy formalne. Ponieważ jednak prez. Hoover dzisiaj popołudniu udzielił zgody na powyższą pożyczkę, więc podpisanie jej w ciągu najbliższych godzin nie ulega już wątpliwości.

Redukcja pensji urzędniczych

LONDYN, 28-go sierpnia. —

(Tel. wł. „Głosu Porannego”) —

Pierwszym zarządzeniem oszczędnościowym nowego gabinetu było wydanie w dniu dzisiejszym rozporządzenia, mocą którego pensje 300 tysięcy urzędników, pracujących w metropolii imperium brytyjskiego zostają obniżone.

Wybory w listopadzie?

LONDYN, 28-go sierpnia. —

„Morning Post” donosi, że gabinet postanowił zwołać parlament na dzień 8 września. — Rząd liczy się z silną opozycją w izbie ze strony Labour Party jednakże ma już gotowy plan, który pozwoli na szybkie załatwienie się z opozycjonistami.

Dziennik jeszcze raz podkreśla, że rząd narodowy powołany został tylko do tego, aby zrównoważyć budżet.

Nowe wybory do parlamentu odbędą się zapewne już w ciągu listopada.

LONDYN, 28-go sierpnia. —

(Pat.) — „Daily Herald” donosi, że Mac Donald oraz Snowden postanowili nie kandydować przy następnych wyborach i tem samym wycofać się z życia politycznego. Decyzja ta była przewidywana od chwili gdy wypadki oderwały Mac Donalda od własnej partii. Tom Shaw b. minister wojny, również zrezygnował z mandatu w przyszłym parlamencie, motywując to całkowitem poświęceniem się sprawowanemu przezeń urzędowi sekretarza związku robotników włókienniczych.

LONDYN, 28-go sierpnia. —

(Pat.) — Donoszą urzędowo, iż Hendersona wybrano przywódcą Labour Party na miejsce Mac Donalda. Na zebraniu zarządu partii przyjęto rezolucję przejścia do opozycji.

Gandhi w drodze na konferencję londyńską

LONDYN, 28. 8. (PAT). Gandhiego w jego podróży do Londynu towarzyszy syn jego Devadas oraz miss Slade, która od szeregu lat jest entuzjastyczną uczennicą Gandhiego. W chwili odjazdu z Simli do Bombaju Gandhi był żegnany przez tysiączne tłumy, które się zebrały pomimo ulewnego deszczu. Porozumienie pomiędzy wicekrólem a Gandhim nastąpiło niespodziewanie w chwili, gdy zdawało się, że nie ma nadziei na porozumienie.

25 milionów ludzi dożywianych publicznie w Związku Radzieckim

Moskwa, 28 sierpnia.

Centralny komitet partji komunistycznej ogłosił w tych dniach rozporządzenie, dotyczące polepszenia dożywiania publicznego. Mówiąc o znacznym rozwoju dożywiania publicznego w latach rewolucyjnych, Centralny komitet partji komunistycznej wskazuje na to, że pomimo znacznych sukcesów pod tym względem nie zdołano zaspokoić potrzeb szerokich warstw ludności. Równocześnie wskazuje się na braki.

Z akcji dożywiania publicznego w ZSSR, korzysta obecnie 5 milionów robotników, około 3.800.000 innych pracujących w miastach; 3 miliony dzieci otrzymuje w szkołach ciepłe śniadania. Na terenie ZSSR jest 13.400 jadłodajni publicznych, wybudowano wiele t. zw. fabryk - kuchni i zmechanizowanych jadaleń; na akcję dożywiania wyasygnowano w ostatnich trzech latach przeszło 200 milionów rubli. W rozporządzeniu Centralnego komitetu partji komunistycznej powiada się: „Braki jakie dają się zauważyć w akcji dożywiania publicznego są następujące: niezadowalająca jakość obiadów, stan jadaleń nie odpowiada przepisom zdrowotnym, zła obsługa, brak podstaw do samowystarczalności, niska kwalifikacja personelu kuchennego itd.”

Centralny komitet wykonawczy domaga się usunięcia wszystkich powyższych braków i nakazuje, aby dożywianie publiczne w Moskwie, Leningradzie, w centrach przemysłowych nad Donem i w Uralu wyłączone zostało z systemu stowarzyszeń współdzielczych i aby w tych rejonach zorganizowane zostały trusty państwowe i stowarzyszenia dożywiania ludności w ramach komisariatu aprowizacji, prosperujące na zasadach samowystarczalności. Trustami temi kierować będzie utworzony w tym celu Główny zarząd ludowego dożywiania (Sojuznarpit). W innych rejonach dożywianie prowadzone będzie przy kooperatywach. Dyrektorowie „fabryk - kuchni” nie będą przyjmować produktów złej jakości.

Dalej według nowego rozporządzenia zaprowadzony będzie w kuchniach większy wybór potraw. Odbiorcy mogą żądać potraw tańszych lub droższych. Ilość obiadów nie może wpływać na ich jakość.

Najwyższej radzie gospodarczego państwa poleca się, aby zorganizowała trust dla wyrobu naczyń i urządzeń dla jadaleń i kuchni ludowych. — Plan akcji dożywiania opracowany jest tak, aby w przeciągu 2 — 3 lat liczba stołujących się podniosła na 25 milionów.

C. Eps.

Trzy religie i dwie kultury wyciskają swe piętno na życiu powszednim Palestyny

Jerozolima, w sierpniu.

Palestyna jest ojczyzną trzech monoteistycznych religii i dwóch kultur. Technie tu prosto religia, specyficzną atmosferą miejsca świętego. Wszędzie zażytki ludzkości i pamiątki. Wokół technie wieczności.

Piękna letnia pogoda — gorąco. Oczom przedstawia się na tle jasnego słońca różnorodna gra barw: czarnego cienia i białego oświetlonego jasnego gruntu. Auto pedzi, zostawiając za sobą tumany dławiącego kurzu. Mijamy wsie arabskie i osady żydowskich kolonistów. wrące gorączkową, pełną twórczego wysiłku pracą i tętniącą zdrowym życiem. Droga nasza prowadzi przez piękne sady cytrynowe i pomarańczowe, przez starannie utrzymane plantacje winne — a dalej znów nieurodzajna, biała, upstrzona mnóstwem głazów, pustynia. Tu i tam wyrastają ruiny piętroszą się głazy i żukają hen, za nami. Mknijemy...

Jesteśmy zdumieni niebywałym kontrastem, jaki panuje w tym kraju. Potężne, wzniesione rękami nowoczesnych inżynierów urządzenia i szara, bezduszna pustynia; ruch, pulsujące silnym tętnem życie i martwota. Rolnictwo osadników żydowskich stoi na dość wysokim poziomie; maszyna coraz bardziej wypiera pracę rąk ludzkich, zdobywając dla siebie prawo obywatelstwa. Uprzemysłowanie kraju postąpiło od czasu wojny światowej rażno naprzód, uczyniło wielkie postępy. Ten sam skok daje się zauważyć na polu oświatowo-kulturalnym; wiele pod tym względem działo się od chwili ostatniej mej tam bytności, t. zn. od wielkiej wojny światowej! Nad jedną jedyną większą rzeką palestyńską, Jordaniem, wpadającą do morza Martwego, wznosi się dziś kilka dużych fabryk, czerpiących siłę popędową z rzeki, znajdujących się przeważnie w rękach spółek angielsko-żydowskich. Obecnie jest w planie uruchomienie jednej wielkiej elektrowni, która by zaopatrywała cały kraj w elektryczność; projekt ten zelektryfikowania Palestyny ze względów finansowych został jednak odłożony do możliwie niedalekiej przyszłości. Dzięki niezmordowanej pracy sjonistów powoli powstaje nowa Palestyna; wylania się ona z pośród wiekowych gruzów. Lecz wiele pracy jeszcze trzeba włożyć w ten kraj, by stanął na poziomie projektów. A pracy niemało, gdy z pustyni

chce się zrobić siedzibę dla całego narodu, w którym nie wszystkie jednostki umieją pracować i do pracy są zdolne. Chwilowo wielki rozmach w odbudowie Palestyny trwa, emigracja (obecnie wstrzymana przez rząd angielski) zasila kraj robotnikami, a ofiarność żydowskich społeczeństw popiera tę akcję.

*

Słynna ściana płaczu. Stara, wiekowa ruina — resztką dawnej, wolnej Judei. Obecnie rząd angielski rozstrzygnął spór między arabami a ludnością żydowską o ścianę płaczu w ten sposób, że ma ona być ogrodzona i dostęp do niej będzie mahometanom wzbroniony. Lecz arabowie nie wyrazili na to zgody, a rząd angielski ustąpił i pozostał dawny stan rzeczy, pod warunkiem jednak, aby ludność arabska szanowała uczucia religijne żydów.

Stałem zdala i obserwowałem modlących się tam żydów. Byli to przeważnie starcy z długimi po pas brodami. Wyraz twarzy zdradzał jakąś ekstazę, polot ducha i niezwykły wzlot myśli ku Wiekuiste-

mu, ku rządowi świata. Modlący się starzy żydzi — wzruszający do łez widok. Ci nabożni ludzie święcie wierzą w przybycie Mesjasza, który zbawi świat i ludzkość, i chcą doczekać tego wielkiego dnia. Swą nikłą istotą chcą być obecni na ziemi podczas tego wielkiego momentu i proszą o to — i modlą się...

A ściana stoi, obojętna, kamienna, niewzruszona...

*

Podczas niedługiej podróży po praojczyźnie mahometanstwa, chrześcijaństwa i żydostwa, zwiedziłem Tel - Awiw, Jerozolimę i Jaffę. Tel - Awiw jest, krótko mówiąc, miastem zupełnie europejskim, pozbawionem całkowicie wschodniego charakteru; szerokie ulice, kanalizacja, wszędzie wzorowy porządek i czystość, niczem nie przypominające... ulicy Wschodniej czy Nowomiejskiej w Łodzi. Jerozolima natomiast to tak niby trochę w kratkę: i brud i nie - brud. Dzielnica nowa Jerozolimy jest bardzo czysta i w niczem nie ustępuje Tel Awiwowi, lecz dzielnica arabska... nie daj Boże! Za przykład przytoczę fakt, że woda rynsztokowa nie płynie rynsztokiem, lecz obok niego, lub zgoła środkiem ulicy!

T. Kap.

Dr. Hild

premier bawarski wystąpił z ostrym przemówieniem przeciwko rządowi pruskiemu.

Dźwiękowy
Kino-teatr

LUONA

Dziś i dni następnych!

Wyjątkowo piękne arcydzieło dźwiękowe wytwórni
Universal Pictures

„ORKAN”

Przejmujący potęgą dramat miłości i pożądania, rozgrywający się wśród niebezpiecznych, groźnych bezkresów Północy. — Każda scena technie prawdą życiową i porywa w wir akcji.

Rolę główną odtwarza zmysłowa, kusząca

LUPE VELEZ

jako półdzika dziewczyna kanadyjska.

Nad program: Farsa dźwiękowa „Pan Doktor debiutuje” i aktualności bieżące.

Początek o godz. 4-ej po poł., w sobotę i niedzielę o godz. 12-ej w poł. Ceny miejsc na wszystkie seanse po zł. 1, 2 i 3. Karty premjowe ważne po zł. 1.50 na wszystkie miejsca.

DZWIĘKOWY
KINOTEATR „CAPITOL”

Dziś i dni następnych!

Mistrz ekranu, genjalny aktor
EMIL JANNINGS
w swej najlepszej kreacji dźwiękowej,
reżyserji Lewisa Milestona twórcy potężnego arcydzieła „Na Zachodzie bez zmian”

W sidłach kłamstwa

Wstrząsający treścią dramat, opiewający tragedję zdradzonego męża. Akcja się toczy na tle niebieskich Alp i malowniczego Tyrolu. W rol. gł.: bohater filmu „Marokko” GARY COOPER oraz pełna wdzięku i uroku ESTHER RALSTON

Nadprogram wspaniały kreskowy dodatek dźwiękowy Fleischera oraz aktualności z kraju.

Ceny miejsce popularne! Na I seans po 50 gr. i 1 zł. Początek seansów w dni powszednie o g. 4.30, w soboty i niedziele o 1-ej.

„Grand Kino” przoduje

Chcesz zobaczyć dobry film — wybierz się do Grand-Kina

„W okresie kryzysu ekonomicznego — stać mię tylko na dobry film”

Wytworna i piękna gwiazda ekranu francuskiego

SUZY VERNON

jako kochanka generała ROSYJSKIEGO

w filmie p. t.

ROZSTRZYGAJĄCA NOC

fascynuje, porywa. Tło rosyjskie. — Film reżyserji twórcy „Białych Cieni” Wytw. „Paramount-Films”.

Jako partner pięknej francuzki — męski Tommy Bourdelle — Oto następny przebój Grand-Kina

Premjer japoński
Hamaguchi

na którego dokonano zamachu w roku ub., zmarł obecnie wskutek dolegliwości, spowodowanych zamachem.

Znany dramaturg BRUNO WINAWER mówi o filmie „HALLELUJAH” (Dusze Czarnych):

„Dusze Czarnych” są w dziejach filmu dźwiękowego tem, czym było „Skalne Podhale” Tetmajera w dziejach piśmiennictwa polskiego.

Dr. med.

H. Różaner

Narutowicza (Dzielnia) 9
tel. 128-93

powrócił

Specjalista chorób skórnych, wenerycznych i moczopłciowych
Przyjmuje od 8—10 i 5—8.
Elektroterapia
Oddziałka posekalnia dla Pań.

WYNAJAŁ MORDERCĘ

Był asekurowany na życie na sumę 42.000 dolarów i od nieszczęśliwego wypadku na 35.000 dolarów

Zarówno Żerykier, jak i Włodarczyk zostali wypuszczeni na wolność

Wielką sensację na terenie Łodzi wywołała sprawa kupca Łódzkiego Izera Żerykiera (Gdańska 9), który zamierzał dać się zabić, by za otrzymane premje asekuracyjne móc zabezpieczyć byt rodzinie.

Jak już donosił w dniu wczorajszym „Głos Poranny” Żerykier namówił bezrobotnego Adama Włodarczyka, aby ten za 500 złotych zastrzelił go. Ponieważ Włodarczyk nie zgodził się na propozycję, a Żerykier obawiał się, że doniesie on o jego zamiarze policji, udał się do komisariatu i złożył sensacyjne zameldowanie, z którego wynikało, że Włodarczyk usiłował go szantażować.

W toku dochodzenia policyjnego ustalono, iż zeznanie Żerykiera jest niezgodne z prawdą, wobec czego jeszcze w nocy obu aresztowano, a sprawę przekazano władzom śledczym.

Polisy wszystkich towarzysztw

Wyniki śledztwa dały rewelacyjne rezultaty. Okazało się bowiem, iż Żerykier jeszcze w roku 1929 zaasekurował się na życie w towarzystwie ubezpieczeń „Rionone Adriatica di Sicurtà” na 2.000 dolarów. W rok później w tem samym towarzystwie na 10.000 dol. i ostatnio w lipcu 1931 roku w towarzystwie „Europa” na 5 tys. dolarów. Poza tem ubezpieczył się od wypadków w „Rionone Adriatica di Sicurtà” na sumę 10.000 dolarów, wykupując polise w sierpniu b. r. i w „Veschie” na 25.000 dolarów. Do latkowo w sierpniu b. roku ubezpieczył się Żerykier na życie: w towarzystwie „Assicurazione Generali Trieste” na 5 tys. dolarów, w „Europie” na 5.000 dolarów, w „Przezorności” na 5.000 dolarów i w Tow. Krakowskim na 10.000 dol.

Jak widać z powyższego, ogólna kwota, na jaką ubezpieczony był Żerykier na życie sięga wielkiej sumy 42.000 dolarów, a poza tem od nieszczęśliwego wypadku aż na 35 tys. dolarów.

Testament

Niezwłocznie po aresztowaniu Żerykiera do mieszkania na Gdańskiej udała się policja przeprowadzając szczegółową rewizję. W trakcie rewizji znaleziono napisany przez Żerykiera testament, w którym wymieniona jest dokładnie suma ubezpieczeniowa w każdym towarzystwie oraz podział tych kwot.

Poza tem władze śledcze przy stały do badania szeregu osób, pozostających w bliższym kontakcie z Żerykierem, które rzuciły nieco światła na jedną w swoim rodzaju sprawę.

Po przeprowadzeniu dochodzenia, Żerykier i Włodarczyk przesłani zostali do sądziego śledczego, który dopełnił protokoły zeznań paroma danymi, poczem kazał obu osadzić w więzieniu do dyspozycji prokuratora.

Za co odpowie przed sądem?

Celem oświetlenia sprawy tej z prawniczego punktu widze-

nia, zwróciliśmy się do jednego z najwybitniejszych przedstawicieli Łódzkiego sądownictwa, który oświadczył nam co następuje:

— Nasz kodeks karny nie przewiduje wypadku kary za namawianie do zamordowania samego siebie. Nie jest również przewidziane karanie za współ udział w zamierzonym, a nie dokonaniem zabójstwie.

Co się tyczy premji asekuracyjnej, którą Żerykier pragnął zdobyć, to ponieważ plan jego nie doszedł do skutku, to sprawa w takim stadium, w jakim się znajduje, również nie może być podciągnięta pod za den punkt kodeksu karnego.

Żerykier stanie przed sądem

tylko „za złożenie fałszywego meldunku w komisariacie policyjnym, jakoby Włodarczyk usiłował go szantażować, za co grozi kara od 1 do 6 lat więzienia.

Zwróciliśmy się również do towarzystw ubezpieczeniowych w których Żerykier był zaasekurowany. Oznajmiono nam zgodnie, iż w praktyce wypadek podobny zdarza się poraz pierwszy i wobec tego nikt nie może kwestji przesądzać. Sprawa Żerykiera będzie przedmiotem specjalnego posiedzenia poszczególnych central towarzystw ubezpieczeniowych.

Zwolnieni z więzienia

Jak się w ostatniej chwili do wiadujemy, obaj uwięzieni Że-

rykier i Włodarczyk na skutek polecenia prokuratora ZOSTALI WYPUSZCZENI NA WOLNOŚĆ do czasu rozprawy, która oczekiwana jest z wielkim zainteresowaniem przez koła prawnicze jako pierwsza tego rodzaju. (m)

*

Należy zaznaczyć, że Żerykier nader punktualnie uiszczal dość znaczne składki ubezpieczeniowe, które były wpłacane do ostatniej chwili. Wobec niepowodzeń w interesach, kompletnie zrujnowany, w ten oryginalny sposób chciał zapewnić dostatni byt rodzinie po swej śmierci.

Szczere intencje, czy manewry dyplomatyczne

Interesująca opinja w sprawie paktów o nieagresji

BERLIN, 28. 8. Przytaczając wywody paryskiego „Tempsa” który ostro krytykuje stanowisko Niemiec, zajęte wobec możliwości porozumienia polsko - rosyjskiego, „Berliner Tageblatt” składa następującą deklarację:

„Jeżeli mała (!) część prasy niemieckiej sądzi, że rosyjsko-polskie i rosyjsko-francuskie rokowania o pakt przeszkadzają interesom niemieckim, to pogląd ten nie ma nic wspólnego z rządem niemieckim. Przeciwnie, ze strony Wilhelmsstrasse podkreślano zawsze, że omawiane rokowania leżą po linji i w ramach ogólnej polityki

niemieckiej, której celem jest pacyfikacja Europy.

W przeciwieństwie do tych zapewnień, — które wyglądają bardzo podejrzanie — prasa berlińska w dalszym ciągu alarmuje opinię publiczną straszącą porozumienia polsko-sowieckiego.

Bardziej interesujące są jednak wywody niemieckiej prasy komunistycznej.

Wynika z nich, że rokowania z Francją miały dla Sowietów jedynie wartość manewru przedgenewskiego.

LONDYN, 28. 8. Dyplomatyczny współpracownik „Daily Telegra-

phu” zamieszcza znamienne informacje na temat rokowań francusko-sowieckich. Traktat francusko-sowiecki jest już gotowy, jednakże jeszcze nie parafowany. Rokowania z Sowietami

ze względu na rosnącą w łonie izby francuskiej opozycję trzymane były w największej tajemnicy.

Przychylność dla paktu z Sowietami wykazuje ambasador Francois Poncet. Do niego przyłączyły się wielkie banki francuskie, część Quai d'Orsay z Briandem, który chce wciągnąć Sowiety w sferę polityki zachodniej i ligi narodów.

Generalny sekretarz Quai d'Orsay Berthelot, który dotychczas prowa dził całe rokowania, postawił sobie za cel

wykorzystanie potęgi finansowej Francji dla rozbitcia niemiecko-sowieckiej „Rapallo-ententy” i wskrzeszenia dawnego sojuszu francusko-sowieckiego.

Nie wąpi on, że Sowiety będą wolali wybrać silną Francję niż zbankrutowane Niemcy.

PARYŻ, 28. 8. (PAT). W związku z komunikatem agencji Tass, gloszącym, że rokowania francusko-sowieckie powstały z inicjatywy Francji, miarodajne koła francuskie stwierdzają, iż w ciągu ostatnich lat rząd sowiecki trzykrotnie proponował Francji zawarcie paktu nieagresji.

Dr. med.

S. Niewiażski

Specjalista chorób skórnych wenerycznych i moczościowych elektroterapia, diatermia, badanie krwi i wydzielin

Andrzeja 5. telef. 159-40

Przyjmuje od 8-11 i 5-9 w. w niedziele i święta od 9-1 Oddzielna poczekalnia dla pań

KLISZE
DO REKLAM GAZETOWYCH, PROSPEKTÓW, CENNIKÓW itp.
SZKICE, RYSUNKI, RETUSZE
WYKONYWA WYTWÓRNIA KLISZ
„POLIGRAFJA”
602, PIOTRKOWSKA 101. TEL. 157-68.

Rebelja portugalska

została w zasadzie stłumiona, ale ferment tli się nadal

MADRYT, 27. 8. (PAT). Emigrant polityczny portugalski Cortezao oświadczył, że ostatnie wydarzenia w Portugalji były wywołane przez grupę wrogo usposobioną do dyktatury, która rozpoczęła akcję na własną rękę. Prawdziwa rewolucja jest — wedle Cortezao — przygotowywana i wybuchnie dopiero za kilka miesięcy, znajdując poparcie wśród ludności.

MADRYT, 27. sierpnia (Pat.) Hiszpańskie minist. spraw wewnętrznych potwierdza wiadomość o wybuchu ruchu rewolucyjnego w Portugalji. Wedle obiegających pogłosek, przygotowywany był zamach na Carmonę.

LIZBONA, 28. 8. (Tel. wł. „Głosu Porannego”)

Z powodu krwawych występów powstańców ogłoszono w okręgu Lizbony stan oblężenia. Dnia wczorajszego miały na ulicach miasta miejsce małe utarczki pomiędzy cywilnymi a wojskami i policją. Z północnej części kraju donoszą, że został tam ogłoszony strejk generalny.

PARYŻ, 28. 8. (PAT). „Le Journal” donosi z Lizbony, że w wyniku rebelji portugalskiej śmierć poniosło 40 osób, 250 zaś odniosło rany.

LIZBONA, 28. 8. (PAT). — Ostatnia grupa powstańców, dowodzo-

na przez lotnika Sarmento Beires, kpt. Larchera i por. Bossa Veiga, skierowała się do Torres Vedras, ścigana przez oddziały rządowe. W pobliżu Torres Vedras wzięto do niewoli grupę żołnierzy i osób cywilnych, liczącą około 200 ludzi.

MADRYT, 28. 8. (Tel. wł. „Głosu Porannego”) W dniu dzisiejszym dokonano tutaj zamachu bombowego na poselstwo portugalskie. Na szczęście skończyło się na zaburzeniu pewnej części gmachu poselstwa. Ofiar w ludziach nie było. Premier Zamorra osobiście wyraził ubolewanie posłowi portugalskiemu z powodu zamachu i jedno cześnie powinszował mu względnie szczęśliwego efektu zamachu.

W kołach politycznych łączy ten zamach z powstaniem, które właśnie przedwczoraj wybuchło i zostało stłumione w Lizbonie.

MADRYT, 28. 8. (PAT). Jeden z tutejszych dzienników dowiaduje się od podróżnych z Hiszpanji, którzy szukają tu schronienia, że na ulicach Lizbony trwają nadal walki. Rewolucjoniści mają podobno w swem ręku kilka punktów strategicznych. Wedle tych samych doniesień Carmona zmobilizował trzy roczniki rezerwistów. Strejk kolejarzy, którzy przystąpili do ruchu rewolucyjnego sprawił, iż rząd znajduje się w całkowitem odosobnieniu.

Kronika telegraficzna

Awantury na granicy

CIESZYN, 28 sierpnia. (Tel. wł. „Głosu Porannego”) — Na granicy polsko - czeskiej dnia wczorajszego chłopcy z kilku wsi granicznych napadli na straż pograniczną z nożami i kijami. 3 strażników zostało do tkliwie poturbowanych, reszta zdolała zbiec. Wdrożone docho dzenie ma dopiero ujawnić co było powodem tej napaści.

Dżuma w Barcelonie

PARYŻ, 28 sierpnia. — Donoszą z Madrytu, że w dzielnicy Hospitalet w Barcelonie wybuchła dżuma. Zarejestrowano do tychezas 5 wypadków, z których 3 śmiertelne. Ministerjum spraw wewnętrznych komunikuje, że zostały przedsięwzięte środki, celem uniemożliwienia rozszerzenia się epidemii.

Redukcja płac na Węgrzech

BUDAPESZT, 28. 8. (Tel. własny „Głosu Porannego”) Na dzisiejszym posiedzeniu rady ministrów postanowiono obniżyć pensje urzędników o 10 proc. Zażka będzie jednolita i dotknie urzędników wszelkich kategorii.

Konferencja w Moskwie

MOSKWA, 28. 8. (Tel. wł. „Głosu Porannego”) W dniu dzisiejszym odbyła się konferencja Litwi nowa z delegatami poszczególnych sowietów narodowych, dotycząca pewnych spraw gospodarczych. Podczas konferencji obecny był poseł niemiecki w Moskwie von Dirksen i wyżsi urzędnicy poselstwa.

Znakomity powieściopisarz WACŁAW SIEROSZEWSKI mówi o filmie „HALLELUJAH”

Jest to jeden z najpiękniejszych obrazów, jakie znam. W dziedzinie „Dusze Czarnych” w Paryżu, a teraz w Warszawie. Wybredny, kapryśny Paryż uznał dzieło Kinga Vidora za rewelację.

Wicemin. Zawadzki wobec postulatów agentów

W związku z zapoczątkowaniem prac nad reformą podatkową udała się do wiceministra skarbu specjalna delegacja przedstawicieli handlowych. Delegacja ta przedstawiła w sposób wyczerpujący najbardziej palące bolączki i postulaty agentów.

Delegacja wysunęła konieczność jaknajrýchlejszego unormowania następujących spraw: obniżenia stawki podatku obrotowego od prowizji, uznania komisju przy sprzedaży komisowej surowców, półfabrykatów i maszyn pochodzenia zagranicznego oraz zniesienia przepisu uniemożliwiającego inkaso, przedstawicielom reprezentującym firmy zagraniczne.

Wiceminister Zawadzki po zapoznaniu się z postulatami delegacji oświadczył, iż będą one wzięte pod uwagę przy realizowaniu reformy podatkowej.

Kącik naukowy

Stulecie maszyny dynamoelektrycznej

Dnia 29 b. m. upływa sto lat od dokonania przez angielskiego fizyka i chemika, Michała Faradaya wiekopomnego odkrycia faktu, że prąd elektryczny przebiega w miedzianym drucie, poruszonym w polu magnetycznym. Odkrycie to było pierwszą podstawą całego dalszego rozwoju elektrodynamiki we wszystkich jej zastosowaniach.

Urodzony w Londynie w 1791 r., jako syn ubogich rodziców, sobie samemu zawdzięcza wielką swoją wiedzę, bo- wiem pierwotna jego szkolna edukacja ograniczyła się do nauki czytania, pisania i najeleментарniejszych rachunków. Pracę zarobkową rozpoczął Faraday od roli chłopca na posyłki u księgarza, a potem terminatora introligatorskiego. Już tutaj jednak korzystał z każdej możliwości zdobycia podstaw wiedzy przyrodniczej. Jako samouk otrzymał w r. 1813 stanowisko pomocnika laboratoryjnego w londyńskim Royal Institute. Od tego czasu życie jego było niepodzielnie poświęcone nauce.

W roku 1800 uczony włoski Volta wytworzył stały prąd elektryczny za pomocą słynnego stosu, zwanego jego imieniem. W 1819 Oersted, profesor uniwersytetu w Kopenhadze, zauważył, że kiedy drut, przenoszący prąd elektryczny, umieszczone zostaje w kierunku podłużnym ponad igłą kompasową, igła ta odchyliła się na bok. Od krycia to wykorzystał w następnym roku francuz Ampere, którego pomysłem jest możliwość korzystania z prądu dla celów sygnalizowania na odległość. Pierwszy, oparty na tej koncepcji, elektromagnetyczny telegraf, jako wynik laboratoryjnych doświadczeń i matematycznej analizy, został urządzony dzięki pracom dwóch niemieckich uczonych, Gauss'a i Weber'a, na krótkiej linii w Getyndze w 1833 roku.

Odkrycie Oersted'a, dotyczące istnienia siły elektromagnetycznej, jak również wyniki badań Ampere'a w dziedzinie matematycznych zasad wzajemnego mechanicznego oddziaływania prądów elektrycznych, zna- ne były Faradaya'owi w momencie rozpoczęcia przezeń prac doświadczalnych w tym kierunku. W roku 1823 dokonał on kapitalnego odkrycia: do- wiódł, że płaszczyzna polaryzacji skręca się pod wpływem magnetyzmu, co posłużyło za podstawę do wykorzystania siły przyciągania i odciągania, właściwej elektromagnesowi, do poruszania maszyny. Możliwość wytwarzania przerywanego prądu elektrycznego za pomocą użycia energii mechanicznej doprowadziła w dalszym rozwoju do konstrukcji obecnych elektromotorów.

„GAZETA POLSKA” pisze o filmie „HALLELUJAH” (Dusze Czarnych):

Dawno już amerykańska produkcja filmowa nie wystąpiła z dziełem tak wartościowym, jak film „Hallelujah”. Jest to widowisko fascynujące bezpośredniością, egzotykiem czy stęj krwią, obraz o charakterze wprost dokumentalnym.

ZE ZWIĄZKU PRACOWNIKÓW HANDLOWYCH

Zarząd związku wzywa wszystkich członków, pozostających obecnie bez pracy do podania swych nazwisk w sekretarjacie związku ul. Gdańska 101 w godz. 10—14 i 18—21.

Światła i cienie życia lwowskiego

Niesamowity wzrost przestępczości.— XXVIII strzeleckie mistrzostwa świata

(Od specjalnego korespondenta „Głosu Porannego“)

LWÓW, w sierpniu.

Lwów stał się obecnie areną wielkich zawodów międzynarodowych; miasto jest wielce dumne z tego. Panuje uroczysta atmosfera. Lecz na jasnej tarczy życia miejskiego pojawiają się często ostatnio ciemne plamy i zgrzytliwe dysonanse. Panuje tu jakiś silny prąd zbrodniczy i niezwykle wartka fala kradzieży zalewa miasto. Codziennie niemal mają miejsce potworne zbrodnie i zamachy.

Zaledwie przebrzmiało echo straszliwej zbrodni w rzeźni lwowskiej, gdzie brat, mszcząc zabójstwo brata, odrąbał zbrodniarzowi toporem głowę, a już znowu policję postawiono na nogi nowy mroźny w żyłach mord. Otóż pewien gumieny folwarku zastrzelił podczas sprzeczki swoją żonę. Zwyrodnienie doszło do tego, że w jednym dniu ma miejsce po kilka zbrodni. Krew i nóż wnika wszędzie, nawet na wesela. Wódka zamraza umysły, a instynkty dokonują reszty. Proces mordowania zdobył się już nawet na własny szablon, tak, jakby nastąpiła jakaś tajna umowa pomiędzy przestępcami. A więc najpierw wódka, potem dziarskie „w pysk”, no a następnie „majcherek” względnie rewolwer. Np. jeden krewki pan młody chciał — ni mniej ni więcej

— tylko zabić lekarza za to, że ten nie chciał karetką pogotowia lekarskiego odwiedzić do szpitala jego skaleczonego brata. Poza to fala kradzieży. Młodocianym złodziejom zachciało się coś ukraść w... uniwersytecie. To już świadczy bardzo dobitnie o „wysokich” aspiracjach tych śmiałych debiutantów. Policja, oczywiście, czyni, co w jej mocy, lecz przeważnie wszelkie jej usiłowania nie odnoszą rezultatu.

Jednak w tej smutnej atmosferze istnieje jasny promyk. Mam na myśli wspaniałe zawody międzynarodowe, jakie mają obecnie we Lwowie miejsce.

Jeszcze nigdy ul. Kleparowska nie zgromadziła tak licznych tłumów, jak dn. 3 sierpnia o godz. 11. Już od 10 rano pędziły auta w stronę strzelnicy. Miasto miało niezwykły odświętny wygląd: domy i ulice pryncypalnie były pięknie ozdobione, czuć było w atmosferze wielką jakąś uroczystość. Na miasto wyległy tłumy ciekawej publiczności, wszystkie ulice pokryły pstre barwy; zieleń mundurów wojskowych, czarne smokingi przedstawicieli miasta, barwne ubrania dam, mundury zawodników — wszystko zlewało się w jakąś niezwykłą mieszaninę. Reprezentowa-

ne władze państwowe i komunalne, organizacje sportowe i strzeleckie. Łożę zajęli liczni dziennikarze krajowi i zagraniczni (była reprezentowana prasa wielu państw europejskich i Ameryki). Liczne też stawiły się ciała konsularne.

Gdy o godz. 11 min. 15 przybył legat p. prezydenta Mościckiego wojewoda lwowski w otoczeniu generalicji przywitano go przy dźwiękach fanfar. Na dany sygnał ustawioną artylerię dała 18-strzałową salwę, poczem podniesiono 18 flag tych narodów, które biorą udział w zawodach. Następnie przedstawiciel p. prezydenta, woj. Rożniecki, oddał pierwszy tradycyjny strzał do tarczy — z chwilą tą zawody międzynarodowe strzeleckie, myśliwskie i łuczne zostały otwarte.

Przy dźwiękach orkiestry wojskowej poczęli zawodnicy strzelać, co zostało przewidziane w programie.

Korzystając z tego, że pp. kierownicy uroczystości udzielili zezwolenia, przespacerowałem się po strzelnicę. Cały kompleks strzelniczy przedstawia się poprostu imponująco; przekonałem się, że rzeczywiście śmiało można zaliczyć strzelnicę tę do najpiękniejszych. Prócz strony technicznej przyczynia się do tego przedewszystkiem naturalne położenie; znajduje się ona wśród zalesionych wzgórz. Zwiedziłem stanowiska, z których strzela się do ruchomego jelenia i rogacza, a wszystko urządzone jest z wielką znajomością rzeczy. Pięknie urządzona jest strzelnica małokalibrowa, oraz wspaniałe jest tor łuczny. Podkreślić należy, że przy stanowiskach pełnią służbę wartowniczą wychowankowie korpusu kadetów.

Uroczystości XXVIII strzeleckich mistrzostw świata w Polsce trwać będą 2 tygodnie. Dnia 29 b. m. wycieczka do Skolego, gdzie zostaną zwiedzone wystawy i rewiry myśliwskie; 30 b. m. przyjęcie zawodników w mieszkańskim towarzystwie strzeleckim oraz raut miejski na ratuszu; 1 września uroczyste otwarcie zawodów w sali rady miejskiej; 4 września otwarcie rady miejskiej I-go międzynarodowego kongresu łuczno; bankiet dla delegatów; 5 września zabawa taneczna, wydana przez polski związek strzelecki, na cześć zawodników; 6 września wreszcie przyznanie tytułów mistrzów świata oraz wielki bankiet pożegnalny. I. Ch.

Wyjazd delegacji polskiej do Genewy

Na ilustracji naszej widzimy od lewej: pp. Modzelewskiego, posła Rzplitej Polkiej w Brnie, ministra Zaleskiego, wiceministra MSZ. Becka, posła Rzplitej Polkiej w Moskwie Patka ministra Schaetzla Rzplitej Polkiej w Warszawie, wojewodę Jaroszewicza oraz ambasadora Francji Laroche.

Ogólny widok Lizbony

gdzie sformowano w zarodku powstanie kilku pułków, zaagitowanych przez ludność cywilną.

Nowy przedstawiciel Turcji

Ercument Ekrem-Recei-Zade, radca ambasady tureckiej, charge d'affaires ad interim poselstwa tureckiego w Warszawie.

Lord Crewe

nowy angielski minister wojny.

Szał Zmysłów!
Żar Miłości!
Upojne Melodje!

Najpiękniejszy film
dźwiękowy!

„Gdy
miłość
się budzi“

W roli gł.

Bebe
Daniels

Od jutra w kinie
SPLENDID

Dyrektor Schirmer pozostaje nadal w więzieniu

Śledztwo prowadzone przeciwko b. dyrektorowi oddziału łódzkiego biura podróży „Orbis” Kazimierzowi Schirmerowi dobiega obecnie końca.

Rodzina osadzonego w więzieniu dyr. Schirmera poczyniła starania u władz prokuratorskich o zwolnienie go za kaucją.

Wobec tego, że prokurator przy sądzie okręgowym w Łodzi, dr. Markowski bawił na urlopie, jak również wobec nieukończenia śledztwa, urząd prokuratorski z wydaniem decyzji wstrzymał się.

W dniu wczorajszym prokurator dr. Markowski po przejrzeniu akt przeprowadzonego śledztwa postanowił nie zmienić środka zapobiegawczego, aresztu, względem Schirmera, wobec czego pozostaje on nadal w więzieniu. (a)

Humor zagraniczny

— Kim był Kolumb?
 — Kolumb był ptakiem!
 — Ptakiem? Jak możesz mówić takie nonsensy?!
 — Przecież pan profesor opowiadał nam dopiero wczoraj o jajku Kolumba!

Wiadomości bieżące

1.5 proc. za zwłokę przy podatkach komunalnych

Izba skarbową łódzka nadesłała magistratowi m. Łodzi oświadczenie, zalecając, aby przy wszelkich należnościach, wynikających z pobieranych przez miasto podatków komunalnych, które nie zostały odroczone, ani rozłożone na raty, kary za zwłokę pobierane były w wysokości 1,5 proc. miesięcznie, licząc od ustawowego terminu płatności. (p)

Rozpoczęcie śledztwa w sprawie wyborów do gminy

Po ostatnich wyborach do gminy wyznaniowej żydowskiej w Łodzi, wynik których był absolutnym zwycięstwem „Agudy“ posypał się cały szereg reklamacji do władz państwowych.

W związku z tem władze miejscowe otrzymały przed kilku dniami polecenie władz centralnych przystąpienia do rozpatrzenia reklamacji. Na skutek tego starostwo grodzkie w Łodzi przystąpiło w dniu wczorajszym do przesłuchiwania osób, które podpisały skargi i tem samem przystąpiło do wykrycia ewentualnych nadużyć wyborczych.

Badania te potrwać kilka dni, poczem cały materiał zostanie przesłany władzom centralnym do wiadomości w oczekiwaniu dalszych zleceń. (m)

Młodociany komunista przed sądem

W dniu wczorajszym sąd okręgowy rozpatrywał sprawę przeciwko 19-letniemu Uszerowi Szalitowi, oskarżonemu o działalność komunistyczną.

Akt oskarżenia zarzuca, iż w dniu 30 kwietnia r. b. posterunkowy Zalewski zauważył znaną mu komunistkę Braunę Szejntel w towarzystwie jakiegoś młodzieńca.

Obserwując ich zauważył, iż w pewnej chwili wręczyła ona młodzieńcowi jakąś paczkę, wobec czego postanowił zatrzymać ich.

Szejntelówna zauważyła to i zbiegła, wobec czego udało mu się zatrzymać jedynie nieznanego młodzieńca.

Podczas osobistej rewizji znaleziono przy nim plikę odeszłą do treści antyrządowej, wobec czego doprowadził go do komisariatu. Aresztowanym okazał się Uszer Moszek Szalit.

W dniu wczorajszym sąd po rozpoznaniu sprawy skazał go na 6 miesięcy więzienia. (m)

Skrócona praca, ale ten sam zarobek

Jedna osoba zatrudniona nie jest w stanie wyżywić całej rodziny

Jakiej walki z kryzysem i bezrobociem pragną sfery pracujące

Opinie sfer robotniczych o projekcie rządowym złagodzenia skutków kryzysu formułuje przewodniczący okręgowej komisji związków zawodowych w Łodzi poseł Antoni Szczerkowski, wobec współpracownika naszego pisma w sposób następujący:

— Stanowisko klasowych organizacji zawodowych — rozpoczął nasz rozmówca — było już niejednokrotnie sformułowane w powziętych uchwałach związków zawodowych, oraz w memorjałach, przedłożonych odnośnym władzom rządowym. Świat pracy już od dłuższego czasu prowadzi akcję, zmierzającą do skłonienia sfer rządowych do szybkiego i skutecznego złagodzenia skutków kryzysu i bezrobocia. W akcji tej kładliśmy przede wszystkim nacisk na potrzebę zorganizowania

robót inwestycyjnych na szereg lat.

Na których znalazłyby zatrudnienie masy bezrobotnych, na potrzebę niesienia pomocy materialnej tym bezrobotnym, którzy pracy nie otrzymali, wreszcie wysunęliśmy żądanie **skrócenia czasu pracy do 40 godzin tygodniowo.**

Mimo to czynniki rządowe bardzo mało zdziałały na tem polu.

Projekt rządowy w ogólnych zarysach obejmuje jedynie pewne problemy, które dałyby się rozwiązać sposobem uproszczonym i które mają być wprowadzone w życie

głównie kosztem mas robotniczych.

Nie wysuwa się absolutnie programu, dotyczącego zagadnienia polityki gospodarczej i radykalnego programu zwalczania bezrobocia i przesilenia. Pracuje się głównie nad tem, aby zatrudnić nowe masy bezrobotnych kosztem skrócenia czasu pracy pracujących robotników, nie licząc się absolutnie z tem, że

redukcja czasu pracy wpłynie nieznacznie na zarobki

tych szczęśliwców, którzy mają zatrudnienie, ale zarabiają źle.

Organizacje zawodowe w Polsce i zagranicą — ciągnie dalej pos. Szczerkowski — domagają się oddawna skrócenia czasu pracy do 7 godzin dziennie czyli 40 godzin na tydzień.

Wprowadzenie w życie tego postulatu przyczyniłoby się istotnie do powiększenia ilości zatrudnionych. W tej sprawie klub posełski PPS., w myśl uchwały centralnej komisji związków zawodowych wniósł na wiosennej sesji sejmowej wniosek, domagając się przyjęcia

ustawy o 40-godzinnym tygodniu roboczym.

My jednak rozumiemy skrócenie pracy inaczej, niż rząd. My stawiamy warunek, aby przy skróceniu czasu pracy do 7 godzin dziennie

obowiązywały w dalszym ciągu obecne płace podstawowe, podczas gdy w projekcie rządowym kryje się tendencja do faktycznego obniżenia zarobków robotniczych. Czy tym kosztem powinno być przeprowadzone złagodzenie bezrobocia? Takie rozwiązanie sprawy jest

połowiczne i jednostronne. Redukcja płac nie tylko, że nie poprawi sytuacji, ale przeciwnie

pogłębi kryzys, bo zmniejszy konsumpcję.

Przy sposobności pragnę zaзначić, że przesądzenie sprawy bez udziału zainteresowanych robotników, uważam wogóle za szkodliwe.

Co się tyczy **godzin nadetatowych,**

to uważam, że nie nowego w tym względzie się nie zrobi. W tak ciężkiej sytuacji, jaką obecnie przeżywamy, należałoby bezwzględnie

nie dopuścić do łamania ustawy o 8-godzinnym dniu pracy.

— Co pan poseł sądzi o projekcie podziału pracy między najbardziej potrzebujących?

— W obecnych ciężkich czasach — odpowiada pos. Szczerkowski — kiedy zwolniony robotnik nie może znaleźć pracy i źródła utrzymania, jest wiele racji w planie udzielenia pracy przede wszystkim żywieliom rodzin. To zagadnienie nie jest jednak łatwe do rozwiązania, gdyż niestety w obecnych warunkach, często **jedna osoba nie jest w stanie wyżywić całej rodziny,**

która z braku innego wyjścia musi pójść cała do pracy. Zwalnianie zatem z pracy mężatek mogłoby dać katastrofalne skutki. Z drugiej strony uważam, że przechem niewybaczanym byłoby przyjmowanie do pracy kobiet zameżnych, których mężowie dostatecznie zarobkują, oraz osób, które mogą mieć inne źródło utrzymania. W każdym razie **przeciwko zwalnianiu z pracy wszystkich mężatek**

musielibyśmy kategorycznie wystąpić. Rząd ma wiele do zdziałania, jeśli chodzi o uregulowanie zatrudnienia młodocianych i kobiet, którzy wbrew ustawie pracują w wielu przedsiębiorstwach w nocy.

Poseł Szczerkowski, zapytany o pogląd na projekt udzielania zapomóg w naturze, oświadczył:

— Sądząc z informacji prasowych, rząd nie ma jeszcze skonkretyzowanego projektu dożywiania bezrobotnych. Zawsze staliśmy na stanowisku, że **najodpowiedniejszą formą zapomogową jest zasiłek pieniężny, albo węglowy.**

Ostatecznie moglibyśmy pójść na to, aby bezrobotni otrzymywali bonony do kooperatyw na artykuły żywnościowe, ale na zastąpienie akcji zasiłkowej akcją dożywiania w formie jakichś kuchni, żaden bezrobotny by się chyba nie chciał zgodzić. Nie wiem dokładnie, jak sobie rząd tę sprawę wyobraża, ale z tego co się mówi i pisze wynika, że chce się wprowadzić znany i stary system filantropji.

Lepiej, by rząd pomyślał o **odpowiedniej reformie podatkowej,**

zamiast o ściąganiu podatków i zaległości w naturze. Lepiej by było, gdyby pomyślano o nałożeniu na ludzi bogatych specjalnego podatku na rzecz walki ze skutkami kryzysu i bezrobocia.

Gdyby rząd poczynił oszczędności choćby np. w resorcie wojska, fundusze na bezrobocie znalazłyby się z łatwością, bez potrzeby odwołania się do ofiarności społecznej. Z projektu, o którym mowa, wynika, że rząd zmierza w kierunku złagodzenia bezrobocia jedynie kosztem szerokich rzesz robotniczych, a to spotkać się musi ze sprzeciwem zorganizowanego świata pracy.

Dziś i dni następnych!
 Wielki program salonowo-sensacyjny!
Produkcja najnowsza 1931 roku.
 Mistrz sensacji, król salonów
Carlo Aldini
 Król humoru i dowcipu, zagraniczny „Krukowski”
Zygfryd Arno
 oraz piękna **GRITA HEID** w szampańskim 12-to aktowym komedjo-dramacie, obfitującym w niebywale tricki i kapitalne sytuacje p. t.
MUZYKA L. KANTORA. • „Tajemnica pięciu kluczy”
 Początek o godz. 12 Na pierwszy seans wszystkie miejsca po 50 gr.

Dwaj zgrani oszuści

utworzyli fikcyjną spółkę dla „fabrykacji“ fałszywych weksli

W dniu wczorajszym łódzki sąd okręgowy rozpatrywał sprawę Szlamy Goldmana oraz Joska Wieliczki.

Goldman, który dla osiągnięcia zarobków nie przebierał w środkach, poznał w kwietniu ub. r. Wieliczki i postanowił z nim zawrzeć spółkę dla swych oszukańczych machinacji.

W tym celu zawarli oni fikcyjną spółkę, zaopatrzyli się w pieczętki i wyjechali do Częstochowy dla zakupu towarów. Tam poczynili zakupy papieru w firmie Kac oraz wyrobów metalowych u kupca Szmula Sujki.

Jako pokrycie Goldman i Wieliczki dali wspomnianym firmom weksle, jak się potem okazało, zaopatrzone w sfałszowane podpisy i w stemple różnych firm łódzkich. Afera ta wyszła na jaw już po kilku miesiącach, gdy tylko pierw-

sze weksle poszły w terminach płatności do protestu.

Kupcy częstochowscy przybyli bowiem wówczas do żyrantów z żądaniem, aby wykupili zaprotestowane weksle.

Gdy dowiedzieli się, iż żyra są sfałszowane, zameldowali o całej

„ROBOTNIK“ pisze o filmie „HALLELUJAH“ „Dusze Czarnych“:

Genjalny reżyser King Vidor postanowił dać światu coś nowego — i po temat sięgnął w tak mało znany a tak indywidualny świat murzynów. Film ten, to nie przemijająca sensacja dnia, to nie obraz sezonowy, to wielka powieść obyczajowa, to historyczno-etnograficzny dokument, który będzie **zawsze aktualny.**

sprawie urzędowi prokuratorskiemu, który po przeprowadzeniu śledztwa polecił aresztować obu aферzystów.

Na wczorajszej rozprawie sądowej jeden z oskarżonych, Szlama Goldman usiłował symulować obję kanę, wobec czego sąd zaważwał lekarza Hurwicza, który podczas przerwy orzekł, że Goldman jest poczytalny i za czyny swe odpowiada.

Na przewodzie sądowym badano 40 świadków, których podpisy zostały sfałszowane na wekslach.

Oskarżony Wieliczki przyznał się do przestępstwa, natomiast Goldman wyjaśnił, że nie pamięta, czy podrobił podpisy.

Po wysłuchaniu mowy prokuratora i obrońcy sąd skazał Goldmana i Wieliczki po 4 miesiące więzienia oraz zasądził powództwo cywilne na sumę 3,390 zł. (m)

Defraudanci z Warszawy

uwięci w eleganckiej restauracji łódzkiej

W fabryce masła kokosowego w Warszawie, (Wolności nr. 2), pracował od dłuższego czasu 20-letni Ieek Welcman.

W ciągu paroletniej pracy, zdołał sobie zaskarbić zaufanie szefa i stopniowo awansował na pracownika biurowego a ostatecznie mianowano go głównym inkasentem.

Pewnego dnia wydelegowany został do kilku klientów oraz jednego z banków, gdzie zain-

kasował około 5.000 złotych go łówką i czek na sumę 3.000 zł., płatny w jednym z banków łódzkich.

Następnego dnia, kiedy wspólni pracownicy firmy przybyli do pracy, fabryka była zamknięta. Ponieważ klucze miał Welcman, posłano do jego mieszkania, sądząc, iż jest chory.

Tam oświadczone jednak, że nie był on ubiegłej nocy w domu i nie wiadomo gdzie prze-

bywał. Po kilkugodzinnym oczekiwaniu zwrócono się wreszcie do policji.

Wywiadowcy urzędu śledczego wszczęli dochodzenie, w toku którego dowiedziano się, że Welcman od dłuższego już czasu, nosił się z zamiarami defraudacji. W tym celu wszedł on w porozumienie z mechanikiem fabrycznym Mendlem Konem. Zdefraudowany przez „wspólników” czek na 3.000 zł. płatny w Łodzi, naprowadził policję na przypuszczenie, że defraudanci zbiegli do Łodzi, by tu zrealizować czek.

Policja skomunikowała się z wydziałem śledczym w Łodzi, podając dokładny rysopis Welcmana i Kona.

Policja łódzka wydelegowała wywiadowcę do banku, w którym płatny był czek i tu skonstatowano, że został on już zrealizowany.

Przed trzema dniami wywiadowcy podczas obchodu po restauracjach zauważyli w jednej z nich dwóch elegancko ubranych osobników podobnych do Welcmana i Kona. Obaj zostali aresztowani. W trakcie dochożenia okazało się, iż rzeczywiście są to poszukiwani defraudanci.

Po zrealizowaniu czeku Welcman i Kon zakupili garderoby oraz bielizny i elegancko ubrani bawili się w restauracjach i nocnych lokalach, wydając duże sumy pieniędzy. — Przy rewizji znaleziono już tylko 52 złote i dwa dolary.

W dniu wczorajszym aresztowani defraudanci pod konwojem odesłani zostali do Warszawy, gdzie osadzeni zostali w więzieniu do czasu sprawy sądowej. (ro)

Kanał burzowy

wybudowany zostanie nad Łódką

Od kilku dni roboty kanalizacyjne w naszym mieście prowadzone są na wszystkich odcinkach tylko przez 4 dni w tygodniu. Do ubiegłego tygodnia pracowano na kanalizacji 6 dni w tygodniu, jednakże ze względów oszczędnościowych, praca ta skrócona została do 4-ch.

Roboty kanalizacyjne zostaną w bieżącym roku ukończone w połowie listopada, i do tego terminu zrealizowany zostanie program robót, nakreślony przez wydział kanalizacji i wodociągów na rok 1931.

W roku przyszłym skanalizowana zostanie ulica Kilińskiego na odcinku od ul. Narutowicza do ul. Franciszkańskiej, do miejsca, w którym ulicę tę przecina rzeka Łódka.

Na całym tym odcinku wybudowany zostanie kanał o przekroju 2 i pół metra, który będzie jednocześnie t. zw. kanałem burzowym. Do kanału tego ściekać będzie woda deszczowa i stamtąd będzie ona odprowadzana do Łódki. (d)

Dr. med.
REICHER
Specjalista chorób skórnych i wenerycznych
leczenie dżafarmją i elektroterapią
POŁUDNIOWA 28
tel. 201-93
Od 8—11 rano i 5—9 w.
W niedziele od 9—1

Między Narutowicza i Przejazdem

kursować będzie od przyszłego roku czternaście

Łódzka dyrekcja tramwajów postanowiła przeprowadzić w przyszłym roku linię tramwajową na ul. Kilińskiego. Tramwaj kursować będzie między ul. Narutowicza, a Przejazd, przyczem będzie on musiał przebiegać przez miejsce, nad którym wznosi się obecnie wiadukt kolejowy.

W związku z tem odnośne czynnik zwróciły się już do władz kolejowych, aby przyspieszyły moment skasowania wiaduktu.

Ulicą Kilińskiego przejeżdżać będzie tramwaj linii 14, którego bieg zostanie zmieniony w ten sposób,

że nie będzie on, jak dotychczas skręcał ul. Kilińskiego na Narutowicza, ale będzie kursował wprost od Bałuckiego Rynku ul. Franciszkańską, Kilińskiego i po przecięciu ul. Narutowicza, prosto Kilińskiego do Przejazdu. Z ulicy Przejazd 14-ka skierowana zostanie do Piotrkowskiej, a dalej bieć będzie normalnie do Nowokątnej.

Ponieważ sprawa wybudowania linii tramwajowej przez ul. Kilińskiego została przesądzona, władze miejskie postanowiły skanalizować tę ulicę od Narutowicza do Składowej. Roboty kanalizacyjne na tym odcinku zostaną rozpoczęte w dniu

Prywatne
Pogotowie Lekarskie
Zielona 6.
Telefon: **12-333**

Udziela doraźnej pomocy lekarskiej we wszelkich wypadkach nagłych o każdej porze dnia i nocy
Lekarska pomoc akuszeryjno-ginekologiczna.

Dlaczego inżynier z Warszawy?

Protest przeciwko zamierzeniu magistratu

Z dniem 1 września zwalnia się w wydziale budownictwa magistratu stanowisko jednego z inżynierów dzielnicowych.

Magistrat postanowił na stanowisko to zaangażować inżyniera z Warszawy, który kiedyś złożył ofertę.

Wiadomość o tem wywołała

wielkie wrażenie wśród wielkiej ilości bezrobotnych inżynierów łódzkich, którzy postanowili zgłosić na ręce prezydenta Ziemieckiego protest przeciwko „importowaniu” do Łodzi inżynierów zamiejscowych w chwili, gdy w Łodzi duża ilość zdolnych inżynierów nie może znaleźć żadnego zarobku. (b)

CASINO
Dziś i dni następnych!
„Krew na Pustyni” wg. noweli G. Vernona
Noce Marokańskie
W rolach głównych:
JACK HOLT, DOROTHY SEBASTIAN I RALPH GRAVES
Pełne niebezpieczeństw życie Legji Cudzoziemskiej! Tragiczna miłość dwojga przyjaciół do jednej kobiety! Przepyszne sceny, walki z kablami! Ucieczka z piekielnej wyspy! Niezwykła reżyserja! Wspaniała gra artystów.
Nad program: **Dźwiękowe głosy świata Foxa** i aktualności krajowe.
Początek o g. 4.30. W sob. i niedziele o g. 12 w poł.
Na porankach od g. 12—3 ceny miejsc 75 gr. i 1 zł.

Co się dzieje w Tomaszowie?

NARODOWI SOCJALIŚCI
Na terenie Tomaszowa czynione są przygotowania NPR do utworzenia za przykładem Pabjanic partii narodowych socjalistów.

BIURO INFORMACYJNE MATURZYSTÓW.

Biuro informacyjne czynne jest we wtorki, czwartki i soboty od 5—7 popoł. w lokalu wypożyczalni akademickiej 11 Listopada 26. Informacji w pierwszym tygodniu września udzielać będą akademicy ze wszystkich ośrodków Polski.

METODA BERLITZA
Od lat 7 istnieje w Łodzi (obecnie przy ul. Piotrkowskiej Nr. 86 w nowym, odpowiadającym wszelkim wymaganiom higieny i estetyki lokalu) Szkoła Języków Obcych, centrala której znajduje się w Londynie.

Zebrań w tej sprawie odbędzie się w najbliższych dniach.

MATKA ZMUSZA CÓRKĘ DO NIERZĄDU

Wezoraż do komisariatu policji zgłosiła się 16-letnia Anna Wojciechowska i zameldowała, iż matka jej Ewa, sprowadza do niej obcych ludzi, zmuszając córkę swą do nierządu.

Nazwisk sprowadzanych mężczyzn Wojciechowska nie pamięta. Policja zajęła się wyrodną matką.

CYRK DWORSKIEGO
Program cyrku Dworskiego składa się z tresury niedźwiedzi polarnych i ekwilibrystyki w pierwszym dniu ścigał liczną publiczność, dając gwarancję powodzenia w Tomaszowie.

I-szy Dźwiękowy Kinoteatr
„SPLENDID”
Narutowicza 20.
Dziś poraz ostatni!
Wspaniały film dźwiękowy p. t.
Ćmy Nocne
Wzruszający dramat, odsłaniający w sposób prawdziwy życie złotej młodzieży amerykańskiej.
W rolach głównych: rywalka **JANET GAYNOR**
Barbara STANWYCK, Mary PREVOST, Ralf Graves, Lovel Sherman
Początek seansów o g. 12-iej w poł.
Ceny miejsc od g. 12—3 **75 gr. i 1 zł.**
Aparatura Western Electric.

Na budowę drewniaków

komitet rozbudowy przyznał pożyczkę

Pod przewodnictwem p. prezydenta Ziemieckiego odbyło się kolejne posiedzenie komitetu rozbudowy miasta.

W posiedzeniu wzięli udział p.p. prezes rady miejskiej inż. Holeczberger, ławnik L. Kuk, radni: Potkański i Cyrański, ob. Pawłowski oraz przedstawiciele Banku Gospodarstwa Krajowego dr. Rutowicz i dr. Chodaczek.

Komitet przyznał gminie m. Łodzi pożyczkę z funduszu budowlanego na budowę domów drewnianych o jednoizbowych mieszkaniach w wysokości 30 proc. sumy kosztorysowej.

Pozatem przyznano pożyczkę

dotychczasową Tow. Budowy Domów Robotniczych Sp. Akc. na kolonję w Karolewie z tytułu podwyższenia stawki jednostkowej oraz zwiększonej kubatury budowy.

„KURJER POLSKI” pisze o filmie „HALLELUJAH” (Dusze Czarnych):

O filmie tym trudno pisać bez entuzjazmu. Jest to stanowczo najlepszy dźwiękowiec, jaki widzieliśmy. „Dusze Czarnych” to w całym znaczeniu tego słowa dzieło sztuki. Niema superlatywów, któreby potrafiły oddać walory gry aktorów. Murzyni, grający w „Hallelujah” nie grają, a przeżywają rolę. —

DZWIĘKOWY GRAND-KINO
Dziś i dni następnych!
Zapowiedź nadechodzącego sezonu!
Wielka **Greta GARBO** przemawia w filmie p. t.
ANNA CHRISTIE
a przemawia ona za cały ród kobiety, przeciwko krzywdzącej Go moralności mężczyzn.
Wielki dramat osnuty na tle powieści **O'Neill**.
Greta Garbo
kreuje rolę?...
Film ten pod względem dźwiękowym jest rewelacją!
Nadprogram: „Kto zabił?” — z cyklu „Psy mówiące”. 2) Tygodnik dźwiękowy „Metro-Goldwyn-Mayer” oraz aktualności polskie.
Początek seansów o godz. 12 w poł.
Ceny miejsc na porankach **75 gr. i 1 zł.**

Rekord wymiany radjowej

Opera transmitowana jednocześnie przez 139 stacji

Międzynarodowa wymiana programów radjowych zatacza coraz szersze kręgi. Oprócz niemal wszystkich krajów europejskich zaczyna ją w niej brać również udział Stany Zjednoczone. Komisja wymiany międzynarodowych transmisji przy międzynarodowej unii radjofonicznej, której prezesem jest dyrektor naczelny „Polskiego Radja” dr. Zygmunt Chamiec, rozwija intensywną działalność w kierunku zorganizowania możliwie dużej ilości koncertów i transmisji, które mają na celu zaznajomienie wzajemne narodów z ich twórczością muzyczną oraz propagowanie doniosłej idei zblżenia międzynarodowego. Podczas tych transmisji słuchacze detektorowi każdego kraju czują się jakoby posiadaczami wielkich lampowych aparatów, wstępując do wielkiej międzynarodowej rodziny radjowej. Każdy koncert międzynarodowy pozwala im ponadto na przeprowadzenie porównań pomiędzy działalnością programową broadcasting krajowego z obcymi.

Dodać należy, że porównanie to o ile chodzi w „Polskie Radjo” nie przynosi mu ujmy, stwierdzając każdorazowo wysoki poziom międzynarodowych i zwykłych koncertów polskich.

Dla orientacji podajemy wykaz koncertów międzynarodowych, transmitowanych w ostatnim okresie przez „Polskie Radjo” oraz projektowane transmisje na przyszłość.

W dniu 27 kwietnia transmitowany był z Wiednia koncert symfoniczny w wykonaniu znakomitej orkiestry filharmonii wiedeńskiej pod dyktando słynnego dyrygenta Franciszka Schalka, specjalisty od utworów klasycznych. W programie figurowały dwie symfonie: VI — tak zwana „Pastoralna” — Beethovena, oraz IV Brucknera.

W dniu 6-go maja polscy słuchacze usłyszeli wspaniały koncert z Londynu, w którym jako soliści brali udział: słynny pianista francu-

ski Alfred Cortot, oraz śpiewaczka niemiecka Marja Olezewska.

Program zawierał między innymi koncert fortepianowy Saint-Saensa oraz szereg pieśni.

Następna transmisja międzynarodowa w dniu 11 maja przyniosła koncert z Belgradu, który dał radjosluchaczom możliwość zaznajomienia się z mało znaną twórczością muzyczną naszych południowych braci słowiańskich.

W końcu maja, w dniu 27-ym transmitowany był koncert symfoniczny z Lipska z udziałem znanej orkiestry Gewandhausu oraz jedno z lepszych pianistów niemieckich — Waltera Giesekinga, który wykonał koncert Schumanna.

Miesiąc czerwiec upłynął dla „Polskiego Radja” pod znakiem wypoczynku w dziedzinie koncertów międzynarodowych.

W lipcu na uwagę zasłużyły dwie ciekawe transmisje międzynarodowe: dnia 28-go transmisja z Londynu koncertu z cyklu organizowanych podczas międzynarodowego festiwalu muzyki współczesnej. Program zawierał nieznanne utwory współczesnych kompozytorów, między innymi pieśni polskie Karola Szymanowskiego, w wykonaniu olbrzymiego chóru liczącego kilkaset osób.

Największy sukces na terenie międzynarodowym osiągnęła transmisja w dniu 30 lipca z Salzburga śliczna opera klasyczna Cimarosa „Il matrimonio segreto”, którą transmitowało 139 stacji — pomiędzy którymi figurowało 90 stacji potężnego towarzystwa National Broadcasting Company w Nowym Jorku, oraz 49 stacji austriackich, niemieckich, angielskich, francuskich, polskich, czeskich i szwajcarskich.

Do zainteresowania operą przyczynili się niewątpliwie wykonawcy — bawiący gościnnie w Salzburg w czasie uroczystości międzynarodowych zespół artystów medjołańskiej opery La Scala wraz z

dyrektorem Arturem Lucon.

Sierpień przynosi trzy transmisje międzynarodowe, wśród nich dwie z cyklu należącego do międzynarodowego festiwalu w Salzburgu.

Tak więc w dniu 16 sierpnia usłyszeliśmy piękny koncert w wykonaniu wiedeńskich filharmoników pod dyktando Klemensa Kraussa, poświęcony utworom Jana i Józefa Straussa, w dniu 25 zaś transmitowano arcydzieło Mozarta — operę „Flet czarodziejski” — w wykonaniu najwybitniejszych śpiewaków opery wiedeńskiej.

Swego rodzaju sensacją dla miłośników muzyki była transmitowana w dniu 18-ym sierpnia z Bayreuth opera Wagnera „Tristan i Izolda” w wykonaniu najlepszych odtwórców oper wagnerowskich pod dyktando znakomitego kapelmistrza Furtwänglera.

Okres jesienny przyniesie nam cztery transmisje międzynarodowe. W dniu 30 września nadany zostanie koncert z Berlina z udziałem dyrygenta Fritza Buscha i brata jego — skrzypka Alfreda Buscha, który wykona koncert Beethovena.

W dniu 7 września czeka radjosluchaczy koncert z Wiednia z programem, zawierającym fragmenty z operetek Lehara w wykonaniu wiedeńskiej orkiestry filharmonicznej pod dyktando kompozytora.

W dniu 26 września transmitowany będzie koncert symfoniczny z Pragi, wreszcie w dniu 15 października usłyszemy z Budapesztu koncert z udziałem znakomitego skrzypka węgierskiego, Hubay'a.

R.

Białko z węgla

Na ostatnim walnym zebraniu towarzystwa węglo-technicznego w Dortmundzie poczynił prof. dr. Wilhelm Gluud sensacyjne rewelacje na temat osiągniętych ostatnio rezultatów badań chemicznych węgla. Profesor Gluud zakomunikował, że po długoletnich badaniach udało mu się drogą syntetyczną wytworzyć białko z węgla. Odkrycie to — zdaniem prof. Gluuda — będzie miało olbrzymie znaczenie zarówno pod względem praktycznym jak i teoretycznym. Prof. Gluud oświadcza, że będzie mógł otrzymać syntetyczne białko bez uciekania się do żywych organizmów. Ilustracja nasza przedstawia prof. Gluuda, który z węgla wytworzył białko.

Poeta Julian TUWIM mówi o filmie „HALLELUJAH” (Dusze Czarnych):

Jestem filmem zachwycony. Jest to wysoce artystyczny, głęboko odczuty poemat filmowy.

Teatr i Muzyka

Teatr miejski

Dziś, 9.00 „200.000”
Jutro, 9.00 „200.000”

TEATR MIEJSKI

Dziś o godz. 4 popoł. i 9 wiecz. oraz jutro wieczorem ostatnie występy trupy wileńskiej w komedji Szalom Alejchem „200.000” (Wielka wygrana). Ceny najniższe.

KONCERT CHÓRU ROSYJSKIEGO

Jutro, tj. w niedzielę odbędzie się w sali filharmonii zapowiadany koncert chóru rosyjskiego pod dyktando Dymitra Dubrowskiego. Udział w koncercie bierze śpiewaczka Fedora Morozowa, która wykona cały szereg ulubionych pieśni rosyjskich przy akompaniamencie gitary. Chór rosyjski odśpiewa 25 najpiękniejszych pieśni rosyjskich w oryginalnych kostjumach. Na zakończenie tabor cygański w inscenizacji J. Tawriczewskiego oraz tańce rosyjskie.

Ostatnie 3 dni Przebojowej Rewji „Wiecie? Zula w Rakiecie!”

Jak było do przewidzenia również i wczorajsze 2 przedstawienia zostały kompletnie wyprzedane.

Widownia przyjmowała owa-cyjnie znakomitych gości: Zulę Pogorzelską, Konrada Toma i Leona Fuksa.

Dzisiaj 2 przedstawienia o g. 8 i 10 wiecz. Jutro, w niedzielę, 3 przedstawienia: o godz. 6, 8 i 10 wiecz.

W poniedziałek, nieodwołalnie ostatnie 2 przedstawienia tej przebojowej rewji.

Premiery rewjowe

„Wiecie? Zula w Rakiecie!”

Tym razem program w „Rakiecie” rzeczywiście stoi na poziomie najlepszych teatryków rewjowych bodaj nawet Europy. Oczywiście zasługa w całości przypada w udziale trójce gości stołecznych: Pogorzelskiej, Tomowi i Fuksowi.

Pani Zula jest już oddawna bezkonkurencyjna w interpretacji frywolnych piosenek rewjowych. Talent jej nawet w słabej oprawie nie traci ani joty ze swego blasku i nieodpartego uroku. Każdą z takich piosenek słyszeć można po kilka razy, a jednak zainteresowanie widza i słuchacza nie słabnie przy „recydywie”. Podczas obecnych występów w „Rakiecie” p. Pogorzelska przypomina najświetniejsze perły ze swego bogatego repertuaru, jak „Ja jestem pies na to”, „Ja chcę do mamy” etc.

Talent Konrada Toma, zarówno pisarski, jak odtwórczy, bezwzględnie dojrzał i wyszlachetniał w artystycznej atmosferze „Qui pro Quo”. Piosenki jego pióra posiadają wysoką klasę, a przytem rozśmieszają poprostu do łez. Jako konferensjer pokazał p. Tom europejski poziom, zdobywając odrazu kontakt z publicznością, który w połowie stanowi o powodzeniu każdego widowiska rewjowego.

Wyjątkowym zjawiskiem na firmamencie rewjowym jest Leo Fuks. Posiada talent samorodny w dziedzinie groteski i akrobatyki. Rozpoczął swoją karierę artystyczną od drugorzędnej teatryku stołecznej „Ananas”. Nie umiano tam je-

TEATR LETNI W PARKU STASZICA

Dziś i jutro ostatnie przedstawienia najweselej rewji letniego sezonu „Babie lato”.

„RAKIETA”

Dziś i jutro po trzy przedstawienia o godz. 6 popoł. 8 i 10 wiecz. przebojowej rewji „Wiecie? Zula w „Rakiecie”, która już dwa dni salę szczelnie zapelnia doborową publicznością.

„Jedna z tamtych” Występ ryskiej artystki w żydowskim teatrze

Do Łodzi przybyła na gościnne występy jedna z najlepszych artystek państwowego żydowskiego teatru w Rydze p. Gienia Szlit, która kreuje obecnie główną rolę w wystawionej przez teatr żydowski w filharmonii sztuce „Jedna z tamtych”.

Jest to sztuka o bardzo wątłych walorach literackich w formie swej zbliżona raczej do melodramatu, w którym jest wiele miejsca na popis odtwórczy.

Skala nastrojów jest w „Jednej z tamtych” bardzo rozległa, co odbywa się z ujmą dla spójności i równowagi. Najlepszym tego dowodem jest akt drugi ponurego naogół melodramatu, gdzie autor nie zawahał się wepchnąć akcję do wesolego, gorszego gatunku lokaliku, w którym roi się od „wesółych dziewcząt” i niebieskich ptaszków i osobników z pod ciemnej gwiazdy. Ale, jak wspomnieliśmy, dobry aktor ma dużo do powiedzenia, Gienia Szlit zaprezentowała się na tle tego galimatjasu scenicznego z jaknajlepszej strony, jako rasowa aktorka o nadzwyczajnych warunkach zewnętrznych i wszechstronnym talencie odtwórczym, odznaczającym się wspaniałą dynamiką, a jednocześnie kulturalnym i subtelnym umiarem, który w rezultacie potrafił zasłonić zupełnie autora i zabłysnąć w całej pełni.

dnak nie z niego zrobić. Pokazywał to, co umiał i sam wymyślił, kaleczył język, wyprawiał jamańce i koniec. Kierownicy teatryku „Qui pro Quo” ujrzeni go w „Ananasie” i natychmiast zorientowali się, że mają przed sobą kopalnię zdolności, którą jedynie skierować należy we właściwe łożysko. Niebawem Fuks przeszedł do „Qui pro Quo” i znalazł swój genre. Dzisiaj jest fenomenalnym lirycznym groteskowym, w którym połączenie smutku z groteską ruchów czy ni wprost niesamowite wrażenie. Interpretuje nastrojowe, mocne w wyrazie utwory, jak „Gość weselny” Tuwima, najczystsza polszczyzna, z idealną wprost ekspresją.

Tło dla znakomitej trójki gości stołecznych dobrano naogół szczęśliwie Choreografę reprezentuje para tańcząca Heinrich — Prokopiakówna. Scenka na lawce z obdartusem jest bardzo ładna, natomiast pomysł inscenizacyjny „W więzieniu” nie należy do udanych. P. Boruński śpiewa dobrze i wyrażnie piosenki a la Krukowski, zresztą naśladowując swego warszewskiego prototypa. Doskonale spisuje się w skeczu z Konradem Tomem. Natomiast do konferensjerki nie posiada na bożeństwa. W interesie widowiska leży, aby drugą część i wji również prowadził Tom.

P. Garelikówna dziewczyna głosem śpiewa ładną piosenkę „List”

Zespół girlsów, nieco usplony, nie ma wiele do powiedzenia ale spisuje się naogół

Co usłyszemy dziś przez radio?

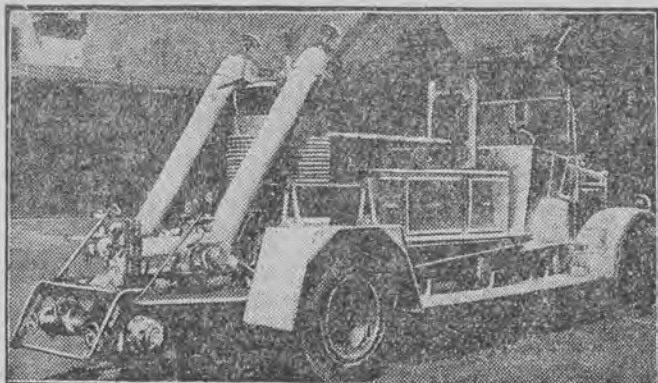
- 11.58 Sygnał czasu hejnał.
- 12.10 Muzyka z płyt gramofonowych.
- 16.00 Program dla dzieci: 1) Słuchowisko dla dzieci p. t. „Leśna parada”. 2) Koncert dla młodzieży.
- 16.50 Odczyt „Żarty logiczne”.
- 17.15 Płyty gramofonowe.
- 17.35 Odczyt z Krakowa p. t. „Poezja kobieca renesansu” — wygłosi M. Brahmer.
- 18.00 Kącik młodych talentów muzycznych.
- 19.00 Rozmaitości.
- 19.20 Płyty gramofonowe.
- 19.40 Komunikat izby przemysł-handlowej w Łodzi.
- 20.00 Koncert popularny z Doliny Szwajcarskiej. Wyk. orkiestra filharmonii warszawskiej.
- 22.00 W rubryce „Na widnokręgu”.

- 22.15 Komunikaty: meteor., sportowy i policyjny.
- 22.30 Koncert chopinowski w wyk. Józefa Turczyńskiego.
- 23.00 Muzyka lekka i taneczna z Warszawy.

AUDYCJE ZAGRANICZNE

- Berlin (419) 18.45 Sonaty skrzypcowe: Dohnanyi'ego Cis-moll i Szuberta G-moll.
- Langenberg (472) 23.30 Mistrzowie jazzbandu. Wiedeń (516) 19.35 Recital fortepianowy (Chromatyczna fantazja i fuga Bacha, 6 bagatel Beethovena, Improwizacja na węgierskie tematy Bartoka, Sonata C-dur Mozarta).
- Praga (486) 20.40 Komieczna opera Dworzaka „Zakute Iby”.

Pierwsza sikawka parowa

która gasi pożar nie przy pomocy wody, lecz gazem, podobnie jak popularne gaśnice.

Niesłuchany skandal sportowy

Przepisy uniemożliwiają Ł. T. S. G. odpowiedź na list Hakoahu
Głos ma zarząd Ł. Z. O. P. N.

Do Szanownej Redakcji „Głosu Porannego” w Łodzi.
W związku z artykułem P. T. „Niesłuchany skandal sportowy — Hakoah wyraża ciężkie zarzuty przeciwko ŁTSG.” zamieszczonym w nr. 233 z d. 27 sierpnia r. b. „Głosu Porannego”, uprzejmie prosimy o łaskawe zamieszczenie następującego oświadczenia:

Oferując się na statucie Ł. Z. O. P. N., P. Z. P. N. i obowiązujących przepisów, zarząd ŁTSG. postanowił wstrzymać się od udzielenia publicznej odpowiedzi na wzmiankowany powyżej artykuł i przekazać jednocześnie całą sprawę do rozpatrzenia władzom piłkarskim, które powołane są jedynie i wyłącznie do rozstrzygnięcia wszelkich sporów wynikłych pomiędzy klubami, i informowania opinii publicznej, o winie tego czy innego klubu. Pewni jesteśmy, że Hakoah poniesie wszelkie konsekwencje za swoje wielce nieetyczne i niesportowe postępowanie.
Uprzejmie dziękujemy Szan.

Znany publicysta BOY - ŻELEŃSKI mówi o filmie „HALLE LUJAH” (Dusze Czarnych):

Film obiegł już całą Europę, zyskując wszędzie wyrazy najwyższego uznania i należy do najbardziej artystycznych, jakie się zdarza oglądać.

Pann Redaktorowi za łaskawe zamieszczenie powyższego oświadczenia i pozostajemy ze sportowem pozdrowieniem
Zarząd Ł.T.S.G.

Jak widzimy ŁTSG., pomnie obowiązujących przepisów, wstrzymuje się od udzielenia Hakoahowi odpowiedzi i całą sprawę kieruje do ŁZOPN. celem jej rozpatrzenia. Wyrok najwyższych władz piłkarskich Łodzi będzie miarodajny: on nam wskaże kto w sprawie tej najwięcej zawinił, a kto ma ra-

cję. Ton i treść krótkiego listu ŁTSG. wskazuje jednak, iż nie wszystkie momenty oskarżenia wytoczonego przez Hakoah są tak mocne jakby się to na pierwszy rzut oka zdawało. — Wnioskować można, iż ŁTSG. posiada pewne argumenty, które remi potrafi się obronić. Wyrok władz piłkarskich opinia publiczna oczekuje z wielką niecierpliwością, wierząc, iż będzie on oparty na zupełnie pewnych i nie wzbudzających najmniejszej wątpliwości podstawach. (Red.)

W przededniu X olimpiady Skladajmy ofiary na fundusz olimpijski

IX igrzyska olimpijskie w Amsterdamie uwieńczone zostały dużym sukcesem na rzecz Polski. Dwukrotnie wzniesiono na głównym meście sztandar polski dzięki zasługom pp. Haliny Konopackiej - Matuszewskiej i Kazimierza Wierzyńskiego. Przy dźwiękach polskiego hymnu narodowego niezliczone masy widzów olimpiady uczyły stojąc, z obnażonymi głowami, tryumf Polski.

I znowu w 1932 r. musimy stanąć do międzynarodowych igrzysk olimpijskich. Musimy, bo w ten sposób kształtujemy opinię świata, że naród polski idzie ręką w rękę z pionierami zdobycy świata, a w wielu wypadkach im przoduje

X olimpiada w r. 1932 odbędzie się w Los Angeles (Kalifornia). Na organizację naszej ekipy, na wysłanie naszego reprezentacyjnego zespołu sportowego trzeba dużo pieniędzy! dużo, bo około 250,000 zł.

Suma ta, według obliczeń polskiego komitetu olimpijskiego, niezbędna jest na wysłanie około 30 zawodników. Ilość zawodników jest stosunkowo bardzo niewielka, nieporównanie mniejsza od liczby zawodników wysłanych na igrzyska do Amsterdamu w 1928 roku. Ograniczenie liczby naszej ekspedycji sportowej do Los Angeles tłumaczy się tem, że koszty wysłania jednego zawodnika do Ameryki są bardzo wysokie, a sytuacja ekonomiczna kraju bardzo ciężka. To też polski komitet olimpijski postanowił wysłać do Los Angeles tylko takich zawodników, którzy będą mieli szansę wejścia do finału, a więc zajęcia jednego z sześciu miejsc punktowanych. Zawodników takich w całym szeregu sportów mamy, wysłać więc ich musimy w interesie propagandy sportu polskiego i sprawy polskiej zagranicą.

A zatem kwotę potrzebną społeczeństwo musi uzbierać, bo X olimpiada bez barw polskich w pojęciu

Start w pięcioboju o mistrzostwo Polski

W dniu jutrzejszym rozegrany zostanie w Warszawie pięciobój lekkoatletyczny o mistrzostwo Polski. Do pięcioboju zgłosili udział następujący zawodnicy: Wieczorek, Wojtkiewicz i Sadowski z Wilna, Rybak (Pabjanice), Luckhaus (Białystok), Lokański, Ossowski, Pławczyk i Dzwonkowski z Warszawy.

Łodzianie w biegu kolarskim

W dniu jutrzejszym nastąpi start biegu kolarskiego do morza polskiego. W wyścigu tym biorą również udział łodzianie, a mianowicie: Klosowicz (TZS) Hofszneider (ŁKS.), Odartus (ŁKS.), Szyk (Saturn), Bartosek (ŁKS.)

Dział oficjalny Ł.O.Z.Sz.

Komunikat zarządu Nr. 4

Podaje się zainteresowanym klubom, iż zarząd na posiedzeniu w dniu 26.8 r. b. postanowił pozostawić p. Z. Zatorskiego na stanowisku przewodniczącego wydziału gier i dyscypliny

Pojedynki najlepszych rakiet o zaszczytne tytuły mistrzostw Polski

W trzecim dniu turnieju tenisowego o mistrzostwo Polski, odbywającego się we Lwowie, pogoda znów splotała figla organizatorom. Deszcz coprawda ustał, wzamian zato wzmógł się wiatr, który przekreślał wszelkie obliczenia piłek w grze. Oczekiwany Warmiński nie zjawił się, skreślono go więc z listy, na czem najwięcej skorzystał Hebda, który zakwalifikuje się już bez większych trudności do półfinału z M. Stolarowem. Drugą parę półfinalistów tworzyć będą Tłoczynski i zwycięzca spotkania J. Stolarow ze zwycięzcą ćwierćfinału Wittmann-Horain. W związku z nieprzyby-

ciem Warmińskiego należy przypuszczać, iż tytuł mistrzowski w grze podwójnej panów zdobędzie bez większych trudności bracia Stolarow, w grze mieszanej natomiast Dubieńska — Tłoczynski.

Pierwszą sensacją była porażka Horaina z bardziej wytrzymałym nerwowo i równoważonym Koleczem I w pięciu setach, również ciekawy przebieg miała walka M. Stolarowa z Popłowskim, w której pierwszy wykazał swą wysoką klasę.

Wyniki osiągnięto następujące: J. Stolarow — Kuchar 6:2, 6:4, 6:2, Tłoczynski — Kolecz II 6:2, 6:1, 6:2, Hebda — Liebling 6:2, 6:2, 6:3, Kolecz I — Horain 2:6, 7:9, 6:4, 6:1, 6:3, M. Stolarow — Popłowski 6:2, 6:4, 8:6. Wyniki par: Dubieńska — Pozowska 8:6, 6:1, Volkmerówna — Weliszczukowa 6:2, 6:3.

P. Andrzejak kieruje meczem Ł.T.S.G. — Skra

Polskie kolegium sędziów piłki nożnej delegowało do kierowania pierwszym spotkaniem o wejście do ligi ŁTSG. — Skra p. Andrzejaka z Łodzi. Drużyna ŁTSG. wystąpi do zawodów w składzie zwykłym. Mecz rozegrany zostanie w niedzielę o godzinie 16.30 na boisku WKS.

Zawody pływackie

Zapowiadane na dzień jutrzejszy na basenie ŁKS-u wielkie ogólnokrajowe zawody pływackie zostały przez ŁKS. odwołane wskutek niepogody.

Celne oko polskich strzelców Wyniki trzeciego dnia mistrzostw świata we Lwowie

W trzecim dniu XXVIII międzynarodowych zawodów strzeleckich myśliwskich i łucznych o mistrzostwo świata odbywały się w dalszym ciągu strzelania ćwiczebne o nagrody pieniężne, oraz strzelania o odznakę mistrzowską z karabinu wojskowego, dowolnego i małokalibrowego, oraz broni myśliwskiej i łuku. W dniu tym w zawodach przy bardzo niesprzyjającej pogodzie brali udział: węgry, estończycy, finnowie, amerykańanie, norwegowie, szwedzi, polacy oraz austriacy których barwy po raz pierwszy od wielkiej wojny są reprezentowane na strzeleckich mistrzostwach świata.

Odznaką mistrzowską zostają na gradzani zawodnicy, którzy osiągną określoną ilość punktów z poszczególnych rodzajów broni. Odznaką ta jest świadectwem dużej sprawności poszczególnych zawodników, nie jest jednak brana pod uwagę przy ogólnej klasyfikacji, która decyduje o wynikach zasadniczych — mistrzostwach świata.

Z karabinu małokalibrowego w pozycji kłęczącej Oksa Eino (Finlandja) wybił 247 pkt. na 250 możliwych. Z tego samego rodzaju broni w pozycji leżącej Józef Jaskulski (Polska), ppłk. Ignacy Bobrowski (Polska) i Ravila John Albert (Finlandja) uzyskali po 250 pkt. na 250 możliwych. W strzelaniu z karabinu wojskowego do sylwetek ukazujących się na przeciąg 80 sekund, po raz pierwszy wprowadzonym do programu strzelania międzynarodowych, kpt. Michał Pilch (Polska) wystrzelał 400 pkt. na 400 pkt. możliwych. Strzelania z broni myśliwskiej do rzutków przyniosły Augustowi Baumgartenowi (Austria) 30 pkt. na 30 możliwych.

Odznak mistrzowskich w dniu tym zostało zdobytych 25, w czem: złotych — 3, srebrnych 11 i brązowych 11. Wspaniały wynik w tym rodzaju strzelań osiągnął z karabinu małokalibrowego w pozycji leżącej Talvenheimo Nijlo (Finlandja), któremu złota odznaka mistrzowska przypadła za 394 pkt. na 400 możliwych, co czyni o 2 punkty więcej od dotychczasowego rekordu świata, ustalonego przez finlandczyka S. O. Lindgreną w Antwerpii w roku 1930.

Dziś Ruch gra z Makabi

Jak już donosiliśmy ligowy Ruch Górnego Śląska przyjeżdża do Łodzi na 2 mecze.

Drużyna ligowa, która ma ostatnio do zanotowania szereg sukcesów w zawodach o mistrzostwo ligi, jak zwycięstwa 5:4 nad Legią w Warszawie i 2:0 nad leaderem Wisłą, wystąpi w Łodzi w swym najbliższym składzie: Mazur, Kacy, Kusz, Badura, Gąsior, Zorzycki, Dziwisz Sobota, Buchwald, Urban.

Dziś o godz. 16.30 goście spotkają się na boisku WKS z drużyną Makabi, która wystąpi w następującym składzie: Fajnbarg, Mosiężnik, Czernikowski, Szajniak, Sztajnmán, Basin, Lubochiński, Chumec, Frenkiel, Rubinsztajn, Strybnik.

Sympatyczni goście górnośląscy przyjeżdżają w dniu dzisiejszym w godzinach rannych.

W niedzielę ligowa drużyna rozegra spotkanie na boisku Widzewa z drużyną Hakoahu.

Kalendarzyk sportowy na dziś i jutro

Kalendarzyk sportowy na dzień dzisiejszy i jutrzejszy przedstawia się następująco:
SOBOTA. Piłka nożna. — Boisko WKS., godzina 15-ta Hakoah III — WKS. III. Mistrzostwo rezerw. Godz. 16.30 Ruch (W. Hajduki) — Makabi. NIEDZIELA. Piłka nożna. — Boisko WKS., godz. 11: ŁTSG. III — ŁKS. III. Mistrzostwo rezerw. Godz. 16.30. Skra (Warszawa) — ŁTSG. Mecz o wejście do ligi. Boisko Widzewa, godzina 9.00: Widzew III — S. K. S. III. Mistrzostwo rezerw klasy C. Godz. 15 Makabi — SSKM. Mistrzostwo klasy B. — Godz. 16.30: Ruch (W. Hajduki) — Hakoah. Spotkanie towarzyskie. Godzina 11, boisko przy ul. Letniej: Zjednoczone

— TUR. Mistrzostwo klasy B. Godzina 17-ta, boisko w Kolutkach: Pogoń — BKS. Mistrzostwo klasy C, godz. 11, boisko w Tomaszowie: Jutrznia — Tomaszowianka, godzina 17-ta, boisko w Tomaszowie: Lechia II — OTS, godz. 15-ta, boisko w Kaliszu: Proсна — KKS., godzina 16.45, boisko w Kaliszu: Jutrzenka — Hakoah, godzina 15-ta, boisko w Kaliszu: KKS. II — ŻKGS. Końcowe spotkania o mistrzostwo klasy B.
Lekka atletyka: Boisko Kru schendera, godzina 10, zawody w pięcioboju o mistrzostwo okręgu łódzkiego.
Hippika: W Helenowie w godzinach popołudniowych policyjne konkursy hipiczne na rzecz bezrobotnych.

Turniej szachowy w Veldes

W międzynarodowym turnieju szachowym zakończono partje niedokończone pierwszej i drugiej rundy. Vidmar wygrał po bardzo dobrze zagranej końcówce z Bogoljubowem. Partja Colle — Flohr zakończyła się na remis.
Druga runda po zakończeniu partji niepewnych dała następujące wyniki. Wygrali: Spielmann z Pircem, Bogoljubow z Collem, Aljechin z Tartakowem i Nimcowicz z Flohrem. Nierozegrana zakończyły się partie: Každan — Vidmar, Maronozv — Asztalos i Kosticz — wypliz.
W trzeciej rundzie Každan z Collem przez interesu dynie, ale ryzykowne ofiarowania figury. Dramatyczny prze-

bieg miała partja Asztalos — Aljechin, Mistrz świata bronił się sposobem francuskim, ale uzyskał gorszą pozycję; Asztalos miał nawet pozycję do wygrania, gdyż mógł łatwo zdobyć wieże. Dziwnym trafem przeoczył to, stracił pozycję i partja zakończyła się na remis. Tak samo zakończyły się partje Stoltz — Spielmann, Tartakower — Kosticz, Vidmar — Maroczy, Nimcowicz — Bogoljubow i Pirc — Flohr.

Tabela po trzeciej rundzie kształtuje się w sposób następujący: Aljechin 2 i pół, Každan, Spielmann, Vidmar 2, Asztalos, Bogoljubow, Kosticz, Maroczy, Nimcowicz, Pirc, 1½, Flohr, Stoltz, Tartakower 1, Colle ½

Gigantyczna rozbudowa metalurgii podstawa rosyjskiego planu pięcioletniego

Obecny rok jest decydującym w pięcioletnim rosyjskim budownictwie. Władze sowieckie kończą budowę fundamentów całego życia ekonomicznego kraju, metalurgia jest zaś podstawowym ogniwem w realizacji całego zadania. Oto dlaczego rząd i partia komunistyczna na taką szczególną uwagę zwracają na tę gałąź produkcji.

Miarą czynionych wysiłków może służyć wysokość inwestycji i sum pieniężnych, które zamierzono w bieżącym roku wydać na ten cel. Gdy w roku 1929-30 z ogólnej sumy 3,975 milj. rubli, wydanych na inwestycje przemysłowe, metalurgia pochłonęła 534,5 milj. rubli, tj. 13,8 proc., to w roku 1931 z ogólnej sumy 6.200 milj. rubli, na metalurgię przeznaczono 1,144,8 milj. rubli, tj. 18,5 proc., czyli w ciągu jednego tylko roku sumę dwa razy większą. W r. b. produkcja metalurgiczna ma dać 8 milj. tonn żelaza surowego, 8,8 milj. tonn stali i 6,7 milj. tonn wyrobów walcowanych, z tem, że w r. 1933 ilość żelaza surowego ma być doprowadzona do 17 milj. tonn. Inwestycje mają być prowadzone tak, aby nie rozdrażniając wyznaczonych kredytów na objekty drugorzędne zabezpieczyć niezbędne fundusze przede wszystkim hutom wielkim. Na pierwszym miejscu postawiono trzy wielkie huty południowe: imienia Dzierżyńskiego, im. Tomskiego i im. Woroszyłowa (są to nazwiska zasłużonych dla bolszewizmu działaczy). Huta im. Dzierżyńskiego z 615 tys. tonn w r. 1929-30 ma produkować w r. 1931 — 1,330 tys. tonn i w r. 1933 — 1,620 tys. tonn surowca, kosztem inwestowanego kapitału 66,7 milj. rubli. Wydajność huty im. Tomskiego kosztem 64,2 milj. rubli ma być podniesiona z 453 tys. tonn do 2,213 tys. i 1,252 tys. tonn surowca w powyższych latach. Huta im. Woroszyłowa kosztem 21,7 milj. rubli z 315 tys. ma przejść na produkcję 681 tys. i 1,000 tys. tonn surowca w tychże latach.

Na drugim miejscu stoi 6 hut uralskich, których produkcję kosztuje 85,9 milj. rubli zamierzono podnieść z 344 tys. tonn do 845 tys. tonn surowca. Cała t. zw. wschodnia baza metalurgiczna ma dawać obecnie 1,160 tys. tonn surowki, wobec 916 tys. tonn w r. 1913, zaś stali 1.880 tys. tonn (907 tys.) wyrobów walcowanych 1,500 tys. tonn (574 tys. tonn). Na szczególną uwagę zasługują dwa zaprojektowane

nowe kolosy: Magnitostroj i Kuźnieckstroj. Huta Magnitogorska ma produkować 2,820 tys. tonn surowca, 2,860 tys. t. stali i 2,390 tys. tonn wyrobów walcowanych. Dla huty Kuźnieckiej odnośne pozycje wynoszą 1.120 tys., 1,345 tys. i 1,100 tys. tonn. Obecnie w budowie jest 31 wielkich pieców, których objętość z 312 mtr. sześć, ma być doprowadzona dla 12 pieców do 900 mtr. sześciennych. Pieców martenowskich w budowie jest 51, z nich 20 ma być wkrótce uruchomione.

Na instalację trustu „Stal” wyznaczony został kredyt w sumie 152,3 milj. rubli, z tej sumy 60,7 milj. ma być uzyskanych w Rosji, 45,3 milj. zagranicą, a na pozostałe 46,5 miliony — nie znaleziono jeszcze źródła pokrycia.

Jak widzimy, zamiary zakrojone są na skalę olbrzymią. Źródła sowieckie, skąd czerpiemy przytoczone cyfry, przyznają, że trudności dla zrealizowania tego planu są duże. Przedewszystkiem daje się zauważyć brak personelu fachowego, inżynierów i techników, których trzeba sprowadzać z zagranicy. Dalej brak budulca wszelkiego rodzaju, a dostawy przytem są często spóźnione. Nawet drzewa, którego Rosja ma zapas wprost niewyzer-

pany, dostarczono na „szturmowe” (tj. wzorowe pod względem tempa) tylko 37 proc. w stanie okrągłym i 75 proc. w stanie obrobionym, celemu tylko 45 proc. koniecznej ilości. Na budowach „nieszturmowych” sprawa przedstawia się znacznie gorzej i drzewa tam dostarczono tylko 14 proc., a nawet w pewnym wypadku 9 proc. Pieniądze natomiast wydawano dość lekko, zwykle około 70 proc. kredytów. Największą trudność, o którą może się cały plan rozbić, stanowi brak rąk roboczych. Robotnik nie chce dobrowolnie iść do fabryk, a zwłaszcza na budowę nowych, gdzie często oprócz namiotu, w którym się mieszczą władze, niema absolutnie nic, ani domów, ani żywności. Sam Stalin z ubolewaniem stwierdził, że organizatorowie budowlani nie mogą się nauczyć nowych metod pracy i tęsknią do „dobrych starych czasów”, kiedy robotnicy sami zgłaszali się do przedsiębiorstw. Jak wiadomo Stalin, zamiast wolnego najmu zamiera wprowadzić t. zw. „wzrostek organizowany” tj. krótko mówiąc pracę przymusową. Organizatorowie i kierownicy „pięciolatki” obawiają się, że inaczej cały plan może się załamać.

Z. K.

Deficyt budżetowy przekroczył 25 milionów złotych

W czwartym miesiącu roku budżetowego 1931-32 dochody skarbu państwa ogółem wyniosły 192.792 tys. zł., podczas gdy wydatki stanowiły sumę 218.191 tys. zł., czyli deficyt budżetowy w lipcu wyniósł 25.399 tys. zł. W całym okresie czteromiesięcznym od kwietnia do lipca włącznie deficyt budżetowy wyniósł 102.226 tys. zł.

W lipcu dochody skarbu państwa wzrosły w stosunku do czerwca o 16.965 tys. zł., wynosząc 192.792 tys. zł. Wydatki pozostały niemal na tym samym poziomie, wynosząc 218.191 tys. zł., wobec 219.454

tys. zł. w czerwcu. Do zwiększenia dochodów przyczyniły się przede wszystkim monopole i przedsiębiorstwa państwowe. Monopole wpłaciły w lipcu 54.900 tys. zł. wobec 48.634 tys. zł.; przedsiębiorstwa 22.786 tys. zł. wobec 8.613 tys. zł., wpłaconych w czerwcu. Wpływ podatków bezpośrednich zwiększył się ponad 6 milj. zł., wpływ z cel, opłat stempowych, 10 proc. dodatku do podatków pozostały bez zmian. Podatki pośrednie spadły z 15.960 tys. zł. na 12.905 tys. zł. Należy dodać, iż w lipcu r. ub. wydatki wyniosły 241.183 tys. zł., zaś dochody 241.887 tys. zł.

Zawartość wełny krajowej będzie kontrolowana w tkaninach

Jak już donieśliśmy odbyła się przed paru dniami w ministerstwie przemysłu i handlu specjalna konferencja w sprawie rozszerzenia zbytu wełny polskiej przez szersze niż dotąd zastosowanie jej w produkcji włókienniczej. W związku z tem zdecydowano ostatecznie stworzenie nowej organizacji zamiast likwidującej się spółki akcyjnej „Polskie Runo” Sfery zainteresowane a w szcze-

gólności związku przemysłu włókienniczego zaproszone zostały do współpracy w tej doniosłej sprawie. Konkretny plan zwiększenia zastosowania produkcji wełny polskiej przez przemysł włókienniczy polega na tem, że ustalony zostanie procent wełny, jaki bezwzględnie musi zawierać towary nabywane w drodze przetargów przez instytucje państwowe. Zawartość wełny polskiej w tkaninach będzie bardzo surowo kontrolowana.

Nadzory i upadłości

W dniu wczorajszym ogłosił sąd upadłość Abramowi Lajbowi Szymkiewiczowi, prowadzącemu przedsiębiorstwo wyrobu i sprzedaży towarów półwełnianych w Łodzi, przy ul. Piotrkowskiej Nr. 31.

Kuratorem mianowano adw. Rubinę, a sędzią komisarzem sędziego handlowego Fabrykanta. Upadłego oddano pod dozór policji.

Herszowi Goldsztejnowi i Emanuelowi Krauskopfiowi prowadzącym przedsiębiorstwo wyrobów bawełnianych w Łodzi, przy ul. Senatorskiej 4-6, skład zaś przy ul. Piotrkowskiej 31, w listopadzie 1929 r. ogłoszono upadłość. Upadłych oddano pod dozór policji.

W grudniu r. ub. odbyło się zebranie wierzycieli, na którym upadli proponowali następujący układ upadli zapłacić 24 proc. długów w trzech ratach rocznych, przyczem termin płatności pierwszej raty

przypadnie po roku od daty uprawomocnienia się wyroku, drugą — po dwóch latach i trzecią po trzech latach.

Wobec tego, że większość wierzycieli wypowiedziała się za powyższym układem, układ ten został przyjęty i przedstawiony sądu w celu zatwierdzenia.

Sąd w dniu wczorajszym zatwierdził układ, nieuwzględniając opozycji wierzyciela Winerę.

W listopadzie r. ub. adw. Eckersdorf w imieniu firmy „Robert Lieske, Farbiarnia i Wykończalnia” w Łodzi ul. Sienkiewicza Nr. 165 złożył podanie do sądu o ogłoszenie jej upadłości, motywując, iż właściciel firmy Robert Lieske zmarł przed kilku dniami i pozostawił firmę w takim stanie, że jej prokurentowi nie pozostało nic innego jak zwrócić się do sądu o ogłoszenie firmie upadłości.

Sąd ogłosił upadłość. W dniu 1 sierpnia zebrali się wierzyciele firmy w przedmiocie zawarcia układu. Ponieważ spadkobiercy właściciela upadłej firmy „Robert Lie-

ske” zrzekli się oficjalnie spadku i na zebraniu tem nikt upadłego nie reprezentował; wszyscy obecni wierzyciele jednogłośnie postanowili zawrzeć kontrakt związkowy wybierając na syndyka ostatecznego adw. Bolińskiego.

Sąd w dniu wczorajszym protokołu związku wierzycieli oraz wybór na syndyka ostatecznego adw. Bolińskiego przyjął do wiadomości

Dr. A. Kryński
Sienkiewicza 34, tel. 146-10
powrócił

Rynek pieniężny

Cedula giełdy w Łodzi

Dolary St. Zjedn. sprzedaż 8,92, kupno 8,90
4 proc. pożyczka inwest. sprzedaż 83,50 kupno 83.—
Bank Polski sprzedaż 112,50 kupno 112.—
Tendencja utrzymana.

Warszawska giełda pieniężna

GOTÓWKA
Dolary 8,92 i pół 8,94 i pół 8,90 i pół
CZEKI
Belgia 124,50
Bukareszt 5,32
Gdańsk 173,40
Londyn 43,38
Holandia 359,95
Nowy Jork — kabeł 8,925
Paryż 34,99 i pół
Praga 26,43 i pół
Szwajcaria 173,78
Wiedeń 125,41
Włochy 46,70
AKCJE
Polski 112.—
Lilpop 14,25
**PAPIERY PAŃSTWOWE I LISTY
ZASTAWNE**
Konwersyjna 44,25
Stabilizacyjna 68.— 71.—

156 milionów dolarów dla amerykańskich producentów bawełny

„First National Bank of Atlanta” postanowił udzielać krótkoterminowych pożyczek amerykańskim producentom bawełny.

Pożyczki te otrzymaliby dotkający nadprodukcynym kryzysem farmerzy na termin półroczny w wysokości 80 procent wartości tego rocznych zbiorów wg. przeciętnych cen rynkowych. Sumy dysponowane na ten cel przekraczają 156 milionów dolarów amerykańskich. (ag)

Kolejowa 106,50
8 proc. BGK. 94.—
Budowlane BGK. 93.—
5 proc. Warszawy 52,50
8 proc. Warszawy 68,50 69,25
10 proc. Radomia 70,75 71.—
6 proc. obl. Warszawy z 1926 r. VI em. 44,00 45.—

NOTOWANIA BAWELNY. LIVERPOOL

Bawełna amerykańska, zamknięcie:
sierpień 3,68 wrzesień 3,70 październik 3,74 listopad 3,76 grudzień 3,80 styczeń 3,84 luty 3,89 marzec 3,94 kwiecień 3,98 maj 4,02 czerwiec 4,05 lipiec 4,08 sierpień 4,11 loco 3,86.

ALEKSANDRJA
Bawełna egipska, zamknięcie.
Ashmouni: październik 8,33 grudzień 8,56 luty 8,85 kwiecień 9,06 czerwiec 9,33.
Sakellaris: listopad 11,67 styczeń 12,06 marzec 12,44 maj 12,53

NOWY JORK
Bawełna amerykańska, zamknięcie:
wrzesień 6,86 październik 7,02 listopad 7,14 grudzień 7,23 styczeń 7,33 luty 7,43 marzec 7,54 kwiecień 7,63 maj 7,72 czerwiec 7,80 lipiec 7,88 loco 7,05.

Afryka mówi...

Skarbowy oddział kontroli zostanie zlikwidowany 1 września

Jak już donieśliśmy w związku z zastosowaniem oszczędności z dniem 1 września r. b. na terenie izby skarbowej łódzkiej zajdą pewne zmiany a w pierwszym rzędzie zostaje skasowany przy wydziale IV-ym oddział kontroli.

Oddział ten przyłączony zostaje do poszczególnych oddziałów izby skarbowej. (a)

W związku z rozszerzeniem kompetencji prezesa izby skarbowej, odnośnie umarzania i rozkładania zaległości podatkowych, dowiadujemy się, że również rozszerzony został znacznie zakres działania naczelników urzędów skarbowych, tak, że obecnie naczelnicy urzędów skarbowych będą mieli prawo rozkładania na raty podatków zaległych do sumy 20.000 zł. i to na okres 24 rat. (a)

Zagrożony eksport konfekcji łódzkiej

Eksporterzy konfekcji zaniepokojeni poważnie zostali żądaniem swych odbiorców angielskich natychmiastowego przyspieszenia wysyłki gotowych ubrań. Pośpiech ten motywowany jest oczekiwaniem z dniem 1 września w Anglii wprowadzeniem 10 proc. cła od importowanych towarów włókienniczych. Mogłoby to utrudnić eksport konfekcji, który rozwijał się ostatnio bardzo pomyślnie. W najbliższych dniach odbyć się ma konferencja zainteresowanych przemysłowców, eksportujących konfekcję do Anglii, celem zajęcia stanowiska wobec wytworzonej sytuacji.

ŁÓDŹ, PIOTRKOWSKA
Klisze 100
Reklam Gazetowych
do
Cennik, Prospektów
Zdjęcia fotograficzne dla celów reprodukcyjnych
Klisy, projekty reklamowe
i wydawnicze wykonujemy
tel. 111-72

Venez me voir
et m'entendre dans
„Mon gosse
de père”

Przyjdźcie mnie
ujrzeć i oczekiwać
„Jaki papa
taki syn”

**Adolphe
Meniou**

**Adolphe
Meniou**

Następny program dźwiękowego kina
„CAPITOL”

Pochodnia

(MARSYLJANKA)

Wspaniałe arcydzieło dźwiękowe, osnute na tle
Wielkiej Rewolucji.

Chłuba francuskiej produkcji filmowej!

W rolach głównych: **JOHN BOLES**
LAURA LA PLANTE

Tylko z pierwszej ręki zakupicie opał!!!

Węgiel bezpośrednio z Warsz. T-wa Kopalń „Kazimierz” i „Juliusz”
Koks „Gotthard” i „Wolfgang” dla centr. ogrzewań
Koks dla Młynów i celów kowalczkich
Koks z koksowni Karwińskich dla celów odlewniczych

polecają ze składów
Abramowicz i Wodzisławski Łódź, Kilińskiego 66
boeznica kolejowa tel. 147-60.

Przedszkole i komplety przygotowawcze systemem D-ra Decroly'ego

Pauliny Tyllerówny

Zajęcia rozpoczynają się 15 września.
Zapisy dzieci od 1 września. Kancelaria czynna od 4-6.
Gdańska 44, parter.

PRZEDSZKOLE Dom Dziecięcy syst. Montessori
dla dzieci od lat 3-7 w godz. przed i popołudniowych.

UWAGA! JEZYKI OBCE DLA DZIECI
Niemiecki, Francuski, Angielski w grupach w godzinach popołudn.
pod kierunkiem **W. KAPLANÓWNY**
Przyjmuje się zapisy codzien od g. 11-2 i od 4-6
TRAUGUT 12, fr. II p. tel. 122-55. Pocz. zał. 1 września

Z prawami Gimnazjów Państwowych

GIMNAZJUM MĘSKIE

Tow. Szerzenia Oświaty i Wiedzy Techn. wśród Żydów
w Łodzi, Pomorska 46/48, tel. 106-64

Kancelaria przyjmuje wpisy codziennie od g. 9 do 14
Egzaminy wstępne rozpoczną się dnia 31 b. m.
o g. 9 rano.
Przy Gimnazjum istnieją klasy A, B i C.
Dyrektor **J. BALIN**

Genjalna i subtelna

Olga Czechowa

w najnowszej swej roli kobiety, prześladowanej miłością
dwóch braci, walczącej z własnym sercem, wzruszy
i porwie wszystkich, jako bohaterka arcyfilmu

„Miłość Teresy Rott”

Już wkrótce w kinie „PALACE”

Do akt. Nr. 2083 i 2082/31

Ogłoszenie

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi Feliks Harasimowicz, zam. w Łodzi, przy ul. Gdańskiej 38, na zasadzie art. 1030 Ust. Post. Cyw. ogłasza, że w dniu 11 września 1931 roku od godziny 10-ej rano w Łodzi, przy ulicy Głowackiego 5 odbędzie się sprzedaż przez licytację ruchomości należących do Antoniny i Aleksandra małż. Mirońskich i składających się z Pily taśmowej i „Kirchner Leipzig” oszacowanej na sumę zł. 1200.—
Łódź, 26.8.31 r.
Komornik F. Harasimowicz

Do akt.
Nr. 2031/1931 r.

Ogłoszenie.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, Feliks Harasimowicz zamieszkał w Łodzi, przy ul. Gdańskiej 38 na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dn. 8 września 1931 r. od godz. 10 r. w Łodzi, przy ul. Spacerowej 4, odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Stanisława Flakiewicza i składających się z mebli, radio aparatu i maszyny do szycia oszacowanych na sumę zł. 610.—
Łódź, dn. 24.8.31 r.
Komornik F. Harasimowicz

Do akt.
Nr. 74-31

Ogłoszenie.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, Stefan Zajkowski, zamieszkały w Łodzi, przy ul. Traugutta 10 na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 9 września 1931 r. od godz. 10 rano w Łodzi, przy ul. Juliusza 9-11 odbędzie się sprzedaż przez licytację ruchomości, należących do Augusta Zielke i składających się z 15 metrów kubicznych desek sosnowych oszacowanych na sumę zł. 1800.—
Łódź, dn. 25.8.31
Komornik S. Zajkowski

Dr. med.

Jerzy Sudya

Choroby kobiece i ekuzerja
Zielona 30, tel. 115-27
przyjmuje od 5-7

LEKARZ-DENTYSTA

J. ROSEN

Nawroć 7. Tel. 182-69
powrócił

Doktor

E. Sonnenberg

choroby skórne i weneryczne
POWRÓCIŁ
Zielona 8-a.
przyjmuje od 12-1.30 i od 4-6.30

Lekarz-Dentysta

Perlmutterowa

Śródmiejska 20
powróciła.

Kursy Handlowe I. Mantinbanda

w Łodzi, ul. Przejazd Nr. 12. Telef. 157-91.

Wykłady na Kursach Rocznych i Półrocznych rozpoczną się 1 września b. r. ogólną zbiórką wszystkich grup o godzinie 7 wieczór.

Na Kursach Rocznych wykładane są: księgowość pojedyncza, podwójna i amerykańska, arytmetyka handlowa, korespondencja polska, korespondencja niemiecka (za oddzielną dopłatą), nauka o handlu prawoznawstwo, ekonomia polityczna, stenografia, kaligrafia i pisanie na maszynie.

Przy wstąpieniu na Kursy Roczne należy złożyć świadectwo z ukończenia co najmniej 7 klas szkoły powaz, na Kursy Półroczne — 6 Oddziałów szkoły powszechnej

Zapisy przyjmuje i bliższych informacji udziela codziennie Kancelaria kursów (Przejazd Nr. 12) od godz. 11-1 i od godziny 4-3 p. p.

Kierownik kursów I. Mantinband

Z prawami gimnazjów państwowych

GIMNAZJUM ŻEŃSKIE

Eug. Jaszuskiej-Zeligmanowej

Południowa 15, tel. 168-82

Zapisy nowowstępujących do wszystkich klas przyjmuje sekretariat codziennie od godz. 10-12 i od 5-7 pp.
Przy gimnazjum przedszkole „Dom Milusińskich” dla dzieci od lat 4 ch.

Dyrektorka: **E. Jaszuska-Zeligmanowa**

Gimnazjum Żeńskie

Marji Hochsteinowej

z pełnymi prawami gimnazjów państwowych
(Kategoria „A”)

Wólczańska 23. Tel. 214-27.

Zapisy nowowstępujących uczenie odbywają się codziennie w godzinach szkolnych. W roku szkolnym 1931/32 zostaje otwarta klasa „A0” dla dzieci obojga płci od lat 5 i pół.

OKULARY NA PLAŻĘ

DLA SPORTOWCÓW

kolarzy
motocyklistów
automobilistów
tenisistów

CHRONIĄCE OD SŁOŃCA I KURZU
poleca magazyn optyczny

Szymon Urbach sp. z o. o.
Plotkowska 33, tel. 222-23.

Dr. med.

ST. PRAPORT

GINEKOLOG—UROLOG
CHOROBY KOBIECE
i DRÓG MOCZOWYCH
Gdańska 77a, tel. 208-35.
Przyjmuje od 6-8 w

Lekarz-dentysta

JAKÓB ROTENBERG
powrócił

Al. Kościuszki 22
(Piotrkowska 79, II brama)
tel. 164-24.

„SANATO”

Zakład Położniczo-Chirurgiczny

Ogrodowa 10, tel. 213-57

I i II klasa

Oddział

położniczo-ginekologiczny

Dr. med. Sz. Eigerowa

Dr. Reitler Kurjańska

Dr. med. J. Baum

Dr. med. W. Eychner

Cena porodu na II kl. wraz z zabiegami 200 zł.

Opieka nad dzieckiem

Dr. med. J. Polakow

Oddział chirurgiczny

Dr. med. M. Kantor, godz. przyjęć 1-2 pp.

Oddział oczny

Dr. med. J. Krausz, godz. przyjęć 11-12 w p.

LECZNICA CHOROBY OCZU

ze stałymi łózkami

Dr. Donchina

ul. Piotrkowska 90, tel. 221-72. 9546

Przyjmuje się chorych wymagających przebywania w lecznicy (operacje etc.), a także chorych przychodzących. Godz. przyjęć od 9-1 i od 4-7 1/2

Wózki,

Łóżka Metalowe,

Matrace

i t. p.

najtańszej, najdogodniej i najodpowiedniej kupuje się w firmie 5920-14

„WALFISZ”
Narutowicza 36.

Dr. med.

Sadokierski

Stomatolog-chirurg

choroby zębów, szcęk, dęseł, podniebienia, języka i t. d. regulacja zębów Rentgen elektroterapia

Ordynuje 5-7 7027 PIOTRKOWSKA 184 Tel. 114-20

PORADNIA

WENEROLOGICZNA

Lekarzy-specjalistów

Zawadzka 1

TEL. 205-33

czynna od 8 rano do 8 wiecz.

11-12) przyjmuje

2-3) kobieta-lekarz

w niedzielę i święta od 9-2 pp,

leczenie chorób

wenerycznych i skórnych

PORADA 3 ZŁ.

Pracownia Gorsetów Anna Pilger, Łódź

Zawadzka 21, tel. 137-27

Zawiadamia Sz. Kliwentę, że na nadchodzący sezon posiada najnowsze materiały w wielkim wyborze oraz **ostatnie fasony paryskie Ceny niższe.**

Polecam się łaskawej pamięci Sz. Kliwenteli

ANNA PILGER

Zawadzka 21, tel. 137-27

Uwaga: Posiadam wielki wybór najnowszych fasonów **biustonoszy**

8-KLASOWE GIMNAZJUM ŻEŃSKIE A. SKRZYPKOWSKIEJ

z przedszkolem (freblówka i klasy A. B. C.)

Od dnia 1-go października r. b. w nowym słonecznym lokalu, przystosowanym do wszelkich wymagań higieny szkolnej z dużym boiskiem i ogrodem, przy **ul. Piotrkowskiej 187.**

Zapisy i lekcje do 1-go października jeszcze na **Wólcząńskiej 123, tel. 177-35.** — Egzamin wstępny systemem lekcyjnym od 2-go do 5-go września włącznie. Kancelaria czynna od g. 9 do 15-ej.

DYREKTORKA Skrzybowska

Dr. B. Rabinson
powrócił
Piotrkowska 10. Tel. 131-86

Dr. L. Pinczewska

Położnictwo, choroby kobiece
GDANSKA 57, I piętro,
telefon 108-01
Przyjmuje od 4-ej do 6-ej.

Dr. med. Gustaw Friedstein
Sienkiewicza 37
powrócił
CHOROBY WEWNĘTRZNE
6-8

Doktor WOLKOWYSK
ul. Cegielniana 4, tel. 218-90
powrócił

Specjalista chorób skórnych i wenerycznych, **LECZENIE SWIATEM, DJATERMIA (lampą kwarcową)** Badanie krwi i wydalin. Przyjmuje od 9-2 i od 5-9, w niedziele i święta od 9-1. Dla pań od 5 do 6 po poł. oddzielna poczekalnia.

Dr. med.
M. Rozental
akuszer ginekolog
11 Listopada 19
(Konstantynowska) tel. 228-34
przyjmuje od 4 do 7 po poł.
od 1 do 2 w Lecznicy „Pomoc”
Aleksandrowska 1.

Dr. med.
HELLER
Specjalista chorób skórnych i wenerycznych
UL. NAWROT 2
TELEFON 179-89
Przyjmuje do 10 r. i od 4-8 wiecz.
w niedzielę od 11-2 po południu
Dla pań spec. od godz. 4-5 pp.

Szkoła Przemysłowa

T-wa Szerzenia Oświaty i Wiedzy Technicznej wśród Żydów

w Łodzi, ul. Pomorska 46, tel. 163-80.

Wydziały: **mechaniczny, elektro-techniczny i tkacki.**

Zapisy kandydatów do kl. I-szej przyjmuje kancelaria szkoły codziennie od 10 do 14.

DYREKCJE GIMNAZJÓW

Towarzystwa Żydowskich Szkół Średnich
w Łodzi

zawiadamiają, że wpisy uczniów i uczenie przyjmuje kancelarje:

I Gimnazjum Męskiego
przy ul. Magistrackiej 21, tel. 134-11

II Gimnazjum Męskiego
przy ul. Magistrackiej 22, tel. 134-12

Gimnazjum Żeńskiego
przy ul. Piramowicza 6, tel. 127-95

w godzinach biurowych.

Do klasy podwstępnej przyjmuje Dyrekcja Gimnazjum Żeńskiego (ul. Piramowicza 6) chłopców i dziewczęta w wieku od lat 5 i pół.

Egzaminy wstępne rozpoczną się dn. 1-go września b. r.

Z prawami gimnazjów państwowych.

GIMNAZJUM ŻEŃSKIE „WIEDZA”

ul. Piłsudskiego (Wschodnia) 62, tel. 175-38.

Zapisy nowowstępujących uczenie do klas A. B. C. i od I do VIII przyjmuje sekretariat codziennie od 10-1 i od 5-7.

Dyrektor (-) B. JUDELEWICZ

Przedszkole „Dom Milusińskich” syst. Montessori pod kierownictwem

D-wej M. LANGEROWEJ

przy gimnazjum E. Jaszuskiej-Zelligmanowej

Południowa 18. Tel. 168-82.

Zapisy codziennie od 10-12 i od 5-7 p. p.

„OLLA” bezapelacyjnie profilaktyczne!

Nie czyńcie eksperymentów ze zdrowiem!

Nie dajcie się na nic innego, rekomo również dobrego, namówić

„OLLA”

to marka wypróbowana w ciągu dziesiątków lat.

Do Ogółu Nauczycielstwa!

Ostrzegamy przed obejmowaniem posad naucz. i kier. w szkołach przyw. powsz. i religijnych bez porozumienia z Zarządem Sekcji Szkół Prywatnych w Łodzi.

Jednocześnie przypominamy, że w niżej podanych szkołach trwa nadal **bojkot posad:**

1. Litwina, Brzezińska 5
2. Golberga, Al. 1 Maja 16
3. Szuldenrajna, Południowa 29
4. Milicha, Wólcząńska 5

Zarząd Zaw. Zrzesz. Naucz. Szk. Pow. Ognisko w Łodzi Południowa Nr. 3

Uwaga: Sekretariat Sekcji Szk. Pryw. czynny codziennie od 6-8 wiecz. 795-2

Związek Zawodowy Techników Przemysłu Włókienniczego i Zawodów Pokrewnych w Państwie Polskiem

podaje do wiadomości, że Sekretariat Państwowej Szkoły Włókienniczej w Łodzi przyjmuje zapisy kandydatów na Słuchaczy Kursów Wieczorowych przedzalnictwa, tkactwa, dziewiarstwa i farbiarstwa do dnia 12 września r. b. Egzamin piśmienny z języka polskiego i arytmetyki odbędzie się w dniu 14 września r. b. o g. 4 po poł., początek wykładów dnia 16-go września r. b. o godz. 18.30. 6896-4

Sekretariat czynny codziennie od g. 8-ej do 15-ej.

MAGA MASZYNOWA

codziennie świeża

Mąka macowa, Zacierki jajeczne.

SUCHARKI na wzór KARLSBADSKICH

oraz wszelkie wyroby cukiernicze

poleca znana CUKIERNIA N. WEINBERGA

Piotrkowska 38, tel. 143-82.

Wydaje śniadania i kolacje

mleczne oraz **OBIADY** Jarskie

„HYGIENA”

Łódź, Andrzeja 1.

Przyjmuje wszelkie roboty, wchodzące w zakres czyszczenia szyb, frotrowania, cyklinowania i drutowania posadzek. Sprzątanie biur i mieszkań oraz czyszczenie okien fabrycznych w budynkach płetwowych i parterowych (t. zw. Szedowych)

Tel. 108-47 (pryw.)

Dr. M. LERNER

CHOR. DZIECI

powrócił

Zachodnia 64, tel. 113-09

przyjm. od 3-5

Dr. med.

I. Grynberg

Choroby wewnętrzne (spec. serce)

powrócił

Cegielniana 17, telef. 174-15

Ostatnie 2 dni!

ODEON
Przejazd 2

Dźwiękowe Kino-Teatry

WODEWIL
Główna 1

Arcydzieło filmowe pt.

SCARAMOUCHE

w rolach główn. **Ramon Novarro**

i **Alice Terry**

Nad program: Farsa w 2 aktach. z ulubieńcami Sz. Publ. **LAUREL i HARDY.**

Dziś, w sobotę, o godz. 12-ej w „ODEONIE” PORANEK MUZYCZNY

DLA MŁODZIEŻY SZKOLNEJ.

14.90

16.90

19.90

16.90

Fason 3632-22
Brązowe półbuciki z boksu, gustownie ozdobione. Skórzana podeszwa, gumowy obcas.

Fason 2642-05
Praktyczne pantofelki z brązowego boksu. Bardzo wygodne i trwałe. Odpowiednie do codziennego użytku i na niedzielę.

Fason 1634-22
Eleganckie i wygodne półbuciki z brązowego boksu cięłego, na mocnej skórzanej podeszwie.

Fason 3672-22
Dla chłopców do szkoły te sznurowane buciki z czarnego boksu cięłego. Mocna podeszwa, gumowy obcas.

William Haines
Karol Dane
„SLIM“
w filmie p. t.
„Marynarz Szuka Miłości“
Wkrótce
„Odeon“ — „Wodewil“

Ogłoszenie.

Nadzorcy sądowi firmy „Produkcja Włókniarstwa Józef Dawidowicz“ (Łódź, Zielona 10a) podają do wiadomości, że decyzją Sądu Okręgowego w Łodzi z dn. 24 | 7 1931 r. termin sprawdzania wiarytelności przedłużony został o jeden miesiąc. Ostateczne sprawdzenie wiarytelności odbędzie się w dn. 28 września 1931 r. o godz. 11 przed poł. w Sądzie Okręgowym w Łodzi (Pl. Dąbrowskiego 5), pokój Nr. 15.

W terminie powyższym wierzyciele nadzorowanej firmy winni zgłosić się z tytułami sprawiedliwymi ich wiarytelność.

Lista sprawdzonych wierzycieli dołączona zostanie w dn. 10 października 1931 r. do akt w przedmiocie nadzoru firmy, znajdujących się w Wydziale Handlowym Sądu Okręgowego w Łodzi, przyczem osoby zainteresowane mogą zaskarżyć w terminie siedmiodniowym postanowienia nadzorów sądowych do Sędziego Komisarza, który spór ostatecznie rozstrzyga.

Nadzorcy sądowi:
(—) Adwokat **Stefan Łaski** (Łódź, Narutowicza 36)
(—) Kupiec **Jan Landau** (Łódź, Pl. Dąbrowskiego 1)

Kierownik Szkoły Rysunku i Malarstwa
ARTYSTA-MALARZ
SZCZEPAN ANDRZEJEWSKI
powrócił
i przyjmuje zapisy codziennie
KILIŃSKIEGO 141.

Najlepsze lody
po 50 gr.
poleca cukiernia **Z. GOMOLINSKI**
PRZEJAZD 1, TEL. 189-72 i 204-87
PREMJA: Do każdego wykupionych czterech porcji lodów dodaje się piątą porcję bezpłatnie.
Do każdej porcji lodów dodaje się wafle czekoladowe i wodę sodową darmo.

GIMNAZJUM ŻEŃSKIE
R. Konopczyńskiej-Sobolewskiej
Gdańska 90 (róg Andrzeja) tel. 128-62
Egzaminy wstępne rozpoczną się dnia 1-go września.

Na dogodnych warunkach
WIELKI WYBÓR

Wózków dziecięcych
Łóżek metalowych
Materaców sprężynowych „PATENT“

Wyżymarek amerykańskich

Nabyć można
W FABRYCZNYM SKŁADZIE

„DOBROPOL“
ŁÓDŹ

Piotrkowska 73
w podwórzu,
TEL. 158-61.

Do akt. Nr. 1374 | 31 r

Ogłoszenie

Komornik Sądu Powiatowego w Łodzi, Józef Tomaszewski zam. w Łodzi przy ul. Zachodniej 36, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że 4 września 1931 r. od g. 10 rano w Łodzi przy ul. Łąkowej 1 odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Alfreda Tietzena i składających się z urzędzenia biurowego oszacowanego na sumę Zł. 520 — Łódź, dn. 12.8.31.

Komornik **J. Tomaszewski.**

Ogłoszenia drobne

GERMANISTKA
rutynowana z pełnymi kwalifikacjami ma wolne godziny. Oferty sub „W. P.“. 7710—3

ANGIELSKO - POLSKO - NIEMIECKA samodzielna korespondentka, biegła stenotypistka, z dłu goletnią praktyką biurową poszukuje posady ewentualnie zajęcia na godziny. Oferty sub „Pierwszorzędne referencje“ 2131—1

DO MATRYKUŁ
6 fotografii retuszowanych 1 złoty. Zakład fotograficzny „Sztuka“ Zamenhoffa 1 róg Piotrkowskiej. 7771—2

7-ia klasowa SZKOŁA
Koedukacyjna oraz **Zakład Freblowski KACENELSON-NACHONOW 20 POMORSKA 20** tel. 183-40 tel.
Zapisy w godz. popołudn. od 5—8 wieczór

WAŻNE DLA WSZYSTKICH
Nie sprzedajcie swych mebli, dywanów, futer, garderoby, maszyn do pisania i różnych sprzętów domowych, zanim się nie przekonacie u mnie, gdyż płacę najwyższe ceny.
A. WAJCMAN, SIENKIEWICZA 23, TELEFON 191-00 (przy sklepie mieszkanie prywatne).
UWAGA: U mnie są do nabycia różne meble modne i starożytnie po cenach konkurencyjnych. 661—3

PANNA
dobrze wychowana, obeznana z gospodarstwem, przyjmie kondycję z utrzymaniem lub bez, ewentualnie na wyjazd. Dzwonić 167-10, godz. 1 — 7. 2162-1

MEBLE
krzesła dębowe, komplet 5 krzesel i fotel 150 zł., stoły owalne, tapczany oraz wszelkie meble najnowszych fasonów. Ceny niskie, warunki dogodne. Piotrkowska 61, w podwórzu. 2134-4

POKÓJ
duży, frontowy, umeblowany zaraz do wynajęcia dla 1 lub 2 osób. Telefon. Od 9—11 i 3—6. Pilsudskiego 51 m. 6. 2187—3

POKÓJ FRONTOWY
dwuokienny lub jednokienny, oddzielnie lub razem z oddzielnym wejściem odstąpię. Andrzejka 35, m. 8. 2159-1

Język wykł. polski. Pr. szkół państwowych Hebrajski na wysokości zadania — pr. żyd. szkół średnich.
Przyjmuje się zapisy nowożeńców i uczniów do wszystkich klas.
Do Zakładu Freblowskiego przyjmuje się dzieci w wieku od 3 1/2 do 7 lat.
Specjalna klasa A^o dla rozwiniętych dzieci od 5 1/2 lat.
Dla dzieci niezdolnych oraz fizycznie słabych istnieje **Szkola—popołudniowa—freblowska** ulgi 50% ulgi
Sekretariat załatwia w zastępstwie rodziców przeniesienia dzieci z innych szkół, jakoteż wszelkie sprawy wobec Władz Szkolnych. (Czerwone i inne wezwania)

POKOJE
umeblowane, bez mebli, z używalnością kuchni dla małżeństw, dla przyjezdnych i uczęszczającej młodzieży, pokoje z **KLATKI SCHODOWEJ**, urządzone gabinety dla lekarzy, adwokatów we wszystkich punktach miasta poleca Biuro „Polnuch“, Al. Kościuszki 27, tel. 141-01. Biuro czynne od 8 rano do 9 wiecz. 683—3

POKÓJ UMEBLOWANY
z telefonem i z niekierującym wejściem ewentualnie z całodziennym utrzymaniem od zaraz do wynajęcia. Obejrzeć można Piotrkowska 121 m. 42. 7793—4

DO WYNAJĘCIA
elegancki umeblowany pokój, wszelkie wygody, telefon, wejście z korytarza, ewentualnie z utrzymaniem. Front 2 p. Przejazd 19, m. 7. 711—3

Do akt. Nr. 2068/1931 r.
Ogłoszenie.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, Feliks Harasimowicz zamieszkał w Łodzi, przy ul. Gdańskiej 33 na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dn. 4 września 1931 r. od godz. 10 r. w Łodzi, przy ul. Logiewnickiej 49 odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Oskara Schmidta i składających się z cyrkularki malej f. „Jakobi-Ajchorn“ transmisyjnej oszacowanej na sumę Zł 1000.— Łódź, dn. 24.8.31 r. Komornik **F. Harasimowicz**

Do akt. Nr. 966—30

Ogłoszenie.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, Stefan Zajkowski, zamieszkały w Łodzi, przy ul. Traugutta 10 na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 9 września 1931 r. od godz. 10 rano w Łodzi, przy ul. Kilińskiego 93 odbędzie się sprzedaż przez licytację ruchomości, należących do firmy „Bracia Frenkiel“ i składających się z maszyn do wyrobienia trykotów i szpulmaszyn oszacowanych na sumę Zł. 900.— Łódź, dn. 26.8.31 Komornik **S. Zajkowski**

Do akt. Nr. E. 1272, 1273, 1285 i 1289/31

Ogłoszenie.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, Leonard Naborowski, zamieszkały w Łodzi, przy ul. Główniej 17, na zasadzie art. 1030 Ust. Post. Cyw. ogłasza, że w dniu 9 września 1931 r. od godz. 10 rano, w Łodzi, przy ul. Napiórkowskiego Nr. 7 odbędzie się sprzedaż przez licytację ruchomości, należących do Jana Baranowskiego i składających się z maszyny drukarskiej ocenionej na sumę zł. 500.— Łódź, 21.8.31 r. Komornik **L. Naborowski**

Do akt. Nr. 1285-31

Ogłoszenie.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, p. o. A. Salaciński zam. w Łodzi, przy ul. Południowej 20 na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 18 września 1931 r. od godz. 10 rano w Łodzi przy ul. Główniej 7 odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do Icka-Majera Bialera Moszka Helmana i składających się z fortepianu i innych oszacowanych na sumę Zł. 2900 + 2920.— Łódź, d. 26.8.31 r. p. o. Komornik **A. Salaciński**

„Praca“

Kursy Zawodowe Żeńskie przy Tow. Szerzenia Pracy Zawod. wśród Kobiet Żyd.
Wólczańska 21, tel. 167-15
Przyjmuje zapisy na nast. działy:
1. **Krawiectwo-damskie**
2. **Haft ręczny**
3. **Modniarstwo kapelusze**
4. **Bieliźniarstwo**
5. **Ondulacja**
6. **Manicure**
Sekretariat czynny od 9—1 i 3—7 po pol.

ZGUBIONO

weksel in blanco na zł. 1.000.— z wystawienia Wandy i Władysława Musiałów. Weksel ten unieważniam. Paweł Henselman, zam. Limanowskiego 107. 160-1

Prenumerata miesięczna „Głosu Porannego“ ze wszystkimi dodatkami wynosi w Łodzi zł. 4.60, za odnośnienie — 40 groszy, z przesyłką pocztową w kraju — zł. 4.— zagranicą — zł. 9.—

Ogłoszenia za wiersz milimetryowy 1-szpaltowy (strona 5 szpalt): 1-sza strona 1 zł. w tekście 50 gr. nadesłane po tekście 40 gr.; nekrologi 40 gr. Zwyczajne (str. 10 szpalt) 12 gr., Drobne 15 gr. za wyraz; najmniejsze ogłoszenie zł. 1.50 gr. Poszukiwanie pracy 10 gr. za wyraz; najmniejsze zł. 1.20 gr. Ogłoszenia zaręczynowe zaślubinowe 12 zł. Ogłoszenia zamieszkoane obliczane są o 50 proc. drożej, firm zagranicznych o 100 proc. Za ogłoszenia tabelaryczne lub fantaz. dodatek. 50%

Rękopisów redakcja nie zwraca.